

PION EDUKACJI

POLSKIEGO ZWIĄZKU JEŹDZIECKIEGO

PYTANIA EGZAMINACYJNE NA SREBRNĄ ODZNAKĘ W JEŹDZIECTWIE

- 1. Jak powinien być traktowany koń w każdej dyscyplinie jeździeckiej?**

Koń jest partnerem człowieka i powinien być traktowany zgodnie z zasadami humanizmu, kultury i etyki.
- 2. Jakich błędów należy unikać w szkoleniu i wychowaniu młodego konia?**

Należy unikać przypisywania koniowi ludzkich cech postrzegania i pojmowania świata, jak również instrumentalnego i brutalnego traktowania zwierzęcia. Tylko próba zrozumienia jego psychiki i sposobu postrzegania, doprowadzi do partnerskiej współpracy ze zwierzęciem.
- 3. W jaki sposób można zaspokoić potrzebę ruchu konia?**

Potrzeba ruchu należy do podstawowych potrzeb psychofizycznych konia i musi być codziennie zaspakajana. Można to czynić poprzez użytkowanie konia pod siodłem lub w zaprzęgu, a także poprzez zapewnienie naturalnego ruchu na wybiegu lub pastwisku. W ostateczności można korzystać z maszyny do stępowania (karuzela), która jednak nie zastępuje naturalnego ruchu z uwagi na nudę.
- 4. Jakiej ilości ruchu odpowiada naturalny tryb życia konia na wolności w stadzie?**

W naturalnych warunkach koń porusza się przez większość doby, odpowiada to ok. 16 godzinom stępa.
- 5. Jaka cecha budowy przewodu pokarmowego konia określa jego sposób odżywiania się – często i małymi porcjami?**

Taki sposób odżywiania się wynika z niewielkiej pojemności żołądka (przeciętnie ok. 12–15 l) i dość szybkiej, jak na roślinożercę, przemiany materii.
- 6. Dlaczego stadny sposób życia dzikich przodków koni ma wpływ na sposób szkolenia koni?**

W stadzie koni panuje ściśle ustalona hierarchia, w której osobniki podporządkowane wykonują wolę osobników dominujących. W procesie szkolenia, koń powinien akceptować człowieka jako dominującego członka swojego stada, a wykonywanie jego woli powinno być dla niego naturalnym odruchem. Najważniejsza jest jednak umiejętność przekazywania swojej woli i poleceń w sposób zrozumiały dla koni.
- 7. Dlaczego koń potrzebuje kontaktu z innymi końmi?**

Koń jest zwierzęciem stadnym i potrzeba kontaktu z innymi końmi jest bardzo silną cechą jego psychiki. Dlatego, należy umożliwiać koniom wzajemne kontakty w stajniach (ażurowe przegrody, otwarte górne drzwi boksów itd.) oraz na wybiegach.
- 8. Jakie mogą być skutki długotrwałej samotności konia?**

Konie, które długi czas przebywają samotnie, nudzą się i ma to negatywny wpływ na ich psychikę. Rezultatem nudy mogą być różne nałogi stajenne (tkanie, łykawość, wędrowanie po boksie, gryzienie derki, drewna itd.) oraz niebezpieczne dla innych koni i ludzi narowy, generalnie przejawiające się różnymi formami agresji.

9.	<p>Czy koń ma podobne odczuwanie ciepła i zimna jak człowiek?</p> <p>Ze względu na inny, niż u człowieka, stosunek pola powierzchni ciała do masy, koń ma całkiem inne potrzeby i odczucia termiczne. Konie nie odczuwają zimna w taki sposób, jak ludzie i bardzo dobrze czują się nawet przy ujemnych temperaturach. Dlatego wiele osób popełnia błędy przegrzewając konie zimą przez nakładanie zbyt ciepłych derek i nie zapewniając wentylacji stajni. Konie są bardziej wrażliwe na upały, dlatego powinny mieć możliwość chowania się w cieniu oraz mieć stały dostęp do wody, by zapobiec przegrzaniu i odwodnieniu organizmu.</p>
10.	<p>Dlaczego jakość paszy ma istotne znaczenie w żywieniu koni?</p> <p>Konie muszą otrzymywać pasze najlepszej jakości z powodu dużej wrażliwości przewodu pokarmowego na procesy gnilne i fermentacyjne, mające związek z nieodpowiednią jakością paszy, a także z uwagi na zapewnienie zwierzętom należytej ilości mikro i makro elementów mineralnych oraz witamin. Znajdują się one tylko w dobrych paszach oraz dodatkach uzupełniających.</p>
11.	<p>Opisz, jakie podstawowe warunki powinna spełniać dobra stajnia dla koni?</p> <p>Stajnia powinna być dobrze wentylowana (przewietrzana), ale bez przeciągów. Powinna zapewniać naturalne zmiany temperatury związane z porami roku, jednak musi być dobrze izolowana cieplnie, aby chronić zwierzęta przed temperaturami skrajnymi. Z uwagi na potrzebę zapewnienia stałego dostępu koni do wody pitnej temperatura nie powinna spadać poniżej 0° C. Stajnia powinna być dobrze oświetlona światłem naturalnym, a boksy dla koni winny zapewniać im dostateczną przestrzeń – minimum ok. 10 m².</p>
12.	<p>Jakie zachowania się konia są ważne dla zrozumienia jego „mowy ciała”?</p> <p>Obserwować należy: oczy, uszy, nozdrza, wargi, ogon, kończyny, głos, pocenie się i ruch. Pozwoli to rozpoznać nastrój konia, stan jego zdrowia i samopoczucia oraz relacje pomiędzy końmi w stadzie, a także zinterpretować zachowanie się konia wobec człowieka.</p>
13.	<p>W jaki sposób konie przekazują informacje o swoich emocjach i potrzebach pomiędzy sobą?</p> <p>Do komunikacji w stadzie koniom służy przede wszystkim „mowa ciała”, a więc zachowanie i mimika, służące do wzajemnego przekazywania informacji.</p>
14.	<p>Czy konie porozumiewają się pomiędzy sobą głównie głosem?</p> <p>Głos jest jednym z mniej istotnych czynników wzajemnego kontaktu, do wzajemnego porozumienia służy przede wszystkim mimika, j „mową ciała”, którymi koń potrafi wyrazić swoją dominację, podporządkowanie, agresję, apatię, a także przekazać szereg innych informacji. Umiejętność odczytywania najważniejszych komunikatów z mimiki i zachowania konia jest bardzo ważne dla prawidłowego szkolenia i wychowania zwierzęcia, jak również bezpieczeństwa człowieka.</p>
15.	<p>Co oznacza „kłapanie” pyskiem źrebaka?</p> <p>Charakterystyczne „kłapanie” pyskiem jest oznaką podporządkowania i uległości wobec starszych i silniejszych członków stada – źrebak „mówi” w ten sposób: „jestem mały i słaby, nie rób mi krzywdy”</p>
16.	<p>Skąd bierze się istotna różnica w sposobie widzenia konia i człowieka?</p> <p>Różnica ta wynika przede wszystkim z osadzenia oczu w czaszce – u człowieka oczy osadzone są z przodu, a pola widzenia obu oczu pokrywają się. Natomiast u konia oczy osadzone są po bokach głowy. Kąt widzenia jest bardzo szeroki, ale pole widzenia obuocznego stosunkowo wąskie, gdyż pola widzenia każdej z gałek ocznych pokrywają się tylko w niewielkim zakresie. Ponadto budowa samej gałki ocznej jest nieco inna, niż ludzkiej, co sprawia, że konie widzą inaczej niż ludzie.</p>
17.	<p>Gdzie znajduje się pole widzenia obuocznego u konia?</p> <p>Jest to stosunkowo wąski obszar na wprost głowy konia, gdzie pola widzenia obu gałek ocznych pokrywają się, dając ostry i przestrzenny obraz. Przestrzenne, obuoczne widzenie jest bardzo pomocne przy ocenie odległości od przeszkody.</p>

18.	<p>Co oznacza stwierdzenie, że koń widzi inaczej i więcej, niż człowiek?</p> <p>Koń znacznie lepiej widzi w ekstremalnych warunkach oświetleniowych – bardzo silnym światłem słonecznym oraz w mroku. Koń jednak wolniej adaptuje się do zmiany warunków świetlnych. W ciemności koń widzi conajmniej dwukrotnie lepiej niż człowiek. Koń dostrzega wyraźnie poruszające się przedmioty, przedmioty nieruchome są dla niego trudniej zauważalne. Prawdopodobnie koń dostrzega węższą paletę barw, niż człowiek, najgorzej postrzegając kolory czerwony i niebieski.</p>
19.	<p>Gdzie znajduje się martwe pole widzenia konia?</p> <p>Martwe pole widzenia, czyli obszar, wokół zwierzęcia, w którym koń nic nie widzi, znajduje się bezpośrednio przed nim, poniżej nosa, oraz w wąskim obszarze bezpośrednio za nim – kąt pola martwego widzenia wynosi ok. 30°</p>
20.	<p>Czy zbliżając się do konia, który skubie trawę, jesteśmy przez niego widziani?</p> <p>Tak, koń ze schyloną głową ma pełny, panoramiczny obraz przed sobą i jednooczne, mniej ostre pole widzenia po bokach i do tyłu. Tak więc, pomimo schylenia głowy, koń dostrzega każdy ruch w promieniu ok. 330° wokół siebie.</p>
21.	<p>Dlaczego należy unikać wchodzenia w martwe pole widzenia konia?</p> <p>Koń, jako zwierzę z natury płochliwe, reaguje przestraszeniem na wszelkie nieoczekiwane bodźce zewnętrzne. Reakcją na przestraszenie jest ucieczka, lub instynktowna, odruchowa obrona, w razie niemożności ucieczki. Stwarza to bezpośrednie zagrożenie dla bezpieczeństwa człowieka znajdującego się blisko konia.</p>
22.	<p>Jaki jest cel zasad prawidłowego obchodzenia się z koniem?</p> <p>Celem tych zasad jest unikanie niebezpieczeństwa i ryzyka wypadków podczas pracy z końmi oraz budowanie zaufania pomiędzy człowiekiem a koniem.</p>
23.	<p>Wobec jakich koni należy zachować szczególne środki ostrożności?</p> <p>Szczególną ostrożność należy zachować podczas pracy i kontaktu z klaczami ze źrebiętami, w porze karmienia, zbliżając się do konia w niecodziennym stroju, w pracy z ogierami i z „trudnymi” końmi oraz zawsze wobec obcych koni.</p>
24.	<p>Co oznacza pojęcie „dystans krytyczny”?</p> <p>Jest to indywidualny dla każdego zwierzęcia obszar bezpośredniej bliskości, o promieniu ok. 3 m. W obszarze tym konie tolerują jedynie zaprzyjaźnione zwierzęta, lub własne potomstwo (tylko klacze). Przekroczenie tego dystansu u obcych koni może spowodować reakcję ucieczki bądź obrony.</p>
25.	<p>Co to jest dystans ucieczki?</p> <p>Dystans ucieczki jest to minimalna odległość od konia, przy której toleruje on obecność zagrożenia.</p>
26.	<p>Jakie są różnice pomiędzy ogierami a klaczami w najczęstszych sposobach ataku i obrony?</p> <p>Klacje najczęściej kopią – bijąc zadnimi kończynami. Ogiery na ogół biją przednimi kończynami, często wspinając się, a także atakując zębami.</p>
27.	<p>Dlaczego wejście do boksu lub stanowiska jest potencjalnym źródłem zagrożenia wypadkiem?</p> <p>Człowiek wchodzący do boksu lub stanowiska konia przekracza jego odległość krytyczną, wchodzi w strefę bezpieczeństwa zwierzęcia. Dlatego, nawet wchodząc do znanego sobie konia, należy zachować ostrożność i nie kierować się rutyną</p>
28.	<p>Dlaczego wyprowadzanie konia ze stanowiska i prowadzenie go w rękę może stanowić zagrożenie?</p> <p>Wyprowadzając konia ze stanowiska i prowadząc go w rękę, często wchodzimy w jego martwe pole widzenia, co może stanowić przyczynę przestraszenia się konia lub np. nieumyślnego nastąpienia przez konia na naszą stopę. Stąd konieczność zachowania szczególnej ostrożności.</p>

29.	<p>Gdzie znajdują się najbezpieczniejsze miejsca obok konia?</p> <p>Najbezpieczniej jest w pobliżu łopatki konia oraz tuż przy biodrze konia, możliwie blisko zwierzęcia. Znajdujemy się tam poza zasięgiem jego kończyn.</p>
30.	<p>Co to są obszary dominacji?</p> <p>Obszarami dominacji nazywamy strefy leżące przed koniem, po jego bokach i za nim, w których pojawienie się innych osobników ma znaczenie dla ich przyporządkowania w hierarchii stada.</p>
31.	<p>Gdzie znajduje się u konia obszar największej dominacji?</p> <p>Obszar największej dominacji znajduje się przed zwierzęciem, na wprost jego głowy. Zajmują tam miejsce osobniki dominujące, np. klacz wobec swojego źrebaka. W związku z tym tam też powinien iść człowiek prowadząc konia w rękę – tak, by koń miał nos na wysokości ręki prowadzącego.</p>
32.	<p>Czy obszar za koniem jest zarezerwowany dla osobników dominujących, czy podporządkowanych w hierarchii stada?</p> <p>Obszar ten mogą zajmować zarówno osobniki dominujące, jak i podporządkowane, niemniej pozycja ta wcześniej musi być ugruntowana. Dlatego człowiek, który znajduje się za koniem będzie uznany przez konia za przewodnika, pod warunkiem, że wypracował on swoją pozycję w obszarze największej dominacji.</p>
33.	<p>Czy można prowadzić w rękę naraz więcej, niż jednego konia?</p> <p>Ze względów bezpieczeństwa należy absolutnie unikać prowadzenia naraz więcej, niż jednego konia, gdyż człowiek nie jest w stanie zachować wówczas nad nimi kontroli.</p>
34.	<p>Co to jest kolec?</p> <p>Kolec jest to specjalne ogłowie z metalowym elementem stanowiącym rodzaj kielzna z pierścieniem do przypięcia linki, służące do prowadzenia koni szczególnie pobudliwych, np. ogierów.</p>
35.	<p>Do czego służy ogłowie wystawowe?</p> <p>Ogłowie wystawowe służy do prowadzenia i prezentacji koni. Składa się z paska na nos i łańcuszka przebiegającego pod żuchwą, z przymocowanym uwiązem. Naprężenie uwiązku powoduje zaciśnięcie łańcuszka i paska wokół nosa i tym samym poskromienie niespokojnego konia.</p>
36.	<p>Czy wyprowadzanie koni na wybieg wymaga szczególnych przygotowań lub wiedzy i umiejętności?</p> <p>Wypuszczanie koni na wybieg lub pastwisko jest czynnością obciążoną dużym ryzykiem. Staramy się je zmniejszyć wykręcając hacce oraz nakładając koniowi ochraniacze na nogi. Osoba wyprowadzająca musi znać reakcje koni, takie jak zniecierpliwienie przy otwieraniu bramy pastwiska oraz częste wierzganie w chwili puszczenia konia przez prowadzącego. Nie należy prowadzić więcej, niż jednego konia, a wypuszczając go – uważać, by nie znaleźć się w zasięgu jego tylnych kopyt. Należy również stosować, w miarę potrzeby, dodatkowe poskromienie prowadzonego konia poprzez przeciągnięcie linki przymocowanej do kantara przez nos konia – umożliwia to lepsze panowanie i kontrolę nad zwierzęciem</p>
37.	<p>Co to jest węzeł bezpieczeństwa?</p> <p>Węzeł bezpieczeństwa jest to sposób wiązania uwiązku, który umożliwia szybkie odwiązanie silnie naprężonej linki jednym pociągnięciem wolnego końca.</p>
38.	<p>Zademonstruj wiązanie węzła bezpieczeństwa.</p>
39.	<p>Z jakiego powodu pionowe elementy (np. słupy, drzewa) nie powinny być wykorzystywane do wiązania koni?</p> <p>Konie często dookoła drzewa, niebezpiecznie skracając uwiąz. Tak skrócona linka może przestraszyć konia i spowodować tzw. „odsadzenie się” konia powodując uraz potylicy i karku. Często jest także zsuniecie się uwiązku, co może spowodować zaplątanie się konia.</p>

40.	<p>Jak prawidłowo uwiązać konia na postoju np. na skraju lasu?</p> <p>Koń powinien być uwiązany na kantarze – nigdy na ogłowie służącym do jazdy. Pomiędzy dwoma drzewami należy przeciągnąć naprężony kawałek liny, a dopiero do takiej poziomo zamocowanej liny przymocować uwiąz. Należy zachować przy tym możliwie duże, bezpieczne odstępy pomiędzy końmi, jeżeli wiążemy ich kilka.</p>
41.	<p>Kiedy, pracując z młodym koniem, należy rozpoczynać naukę podnoszenia nóg?</p> <p>Naukę tę należy rozpoczynać jak najwcześniej, przyzwyczajając do podnoszenia nóg już kilkudniowego źrebaka. Powoduje to utrwalenie tej umiejętności i bezproblemową obsługą konia.</p>
42.	<p>Jakie błędy podczas podnoszenia nóg mogą być niebezpieczne dla człowieka?</p> <p>Najpoważniejszym błędem jest gwałtowne i nieoczekiwane złapanie konia za pęcinę bez wcześniejszego uprzedzenia konia głosem i dotykiem. Postępując prawidłowo należy dotykając konia przesunąć rękę od łopatki lub biodra wzdłuż kończyny w dół do pęciny. Niebezpiecznym błędem jest również nieprawidłowe ustawienie się osoby podnoszącej nogę. Zawsze należy stać z boku, na wysokości biodra lub łopatki, blisko konia, poza zasięgiem jego kopyt.</p>
43.	<p>Jakie są podstawowe cele czyszczenia konia?</p> <p>Podstawowym celem jest usunięcie brudu ze skóry konia, ale także ogólny masaż, pobudzający ukrwienie oraz drobiazgową kontrola całej powierzchni ciała konia. Pozwala to zlokalizować skaleczenia, pasożyty, otarcia itp. Czyszczenie i pielęgnacja stanowi także istotny element budowania psychicznej więzi pomiędzy człowiekiem a koniem.</p>
44.	<p>W jaki sposób rozczesujemy włosy ogona?</p> <p>Ogon konia najlepiej rozplątywać i rozczesywać palcami, gdyż unikamy w ten sposób wrywania długich włosów, które długo odrastają.</p>
45.	<p>Jakim przyrządem usuwamy zaklejki i brud z sierści konia?</p> <p>Do usuwania zaklejek najlepiej stosować gumowe. Nie wolno stosować do tego celu metalowego zgrzebła!</p>
46.	<p>Jak często należy myć kopyta konia?</p> <p>Kopyta konia należy myć codziennie, po każdej jeździe. Co najmniej raz w tygodniu podeszwę i koronki należy natłuścić smarem do kopyt.</p>
47.	<p>Dlaczego w zestawie sprzętu do czyszczenia konia powinny być dwie gąbki?</p> <p>Ze względów higienicznych innej gąbki należy używać do pielęgnacji pyska i głowy, innej do czyszczenia okolic odbytu i narządów płciowych. Należy używać wilgotnej gąbki do mycia i przetarcia miękkich, nieowłosionych partii ciała.</p>
48.	<p>Jaki jest najpewniejszy sposób uwiązania konia podczas czynności pielęgnacyjnych?</p> <p>Konia należy w miarę możliwości uwiązywać na dwóch uwiązach, aby mieć zapewniony swobodny dostęp do każdej ze stron.</p>
49.	<p>Jakie są podstawowe wskazania do bandażowania kończyny konia?</p> <p>Bandaże chronią przed urazami, tak podczas transportu, jak i podczas jazdy. Są też wykorzystywane do zapobiegania kontuzjom w stajni, szczególnie w takiej, w której koń przebywa czasowo (np. na zawodach). W praktyce weterynaryjnej bandaże stosuje się w ochronie skaleczeń, w skręceniach, nadwyrężeniach, obrzękach, a także przy okładach do przytrzymywania środków medycznych.</p>
50.	<p>Jakie są podstawowe rodzaje bandaży?</p> <p>Najczęściej stosowane są bandaże flanelowe, bandaże z rzepami (elastyczne) oraz ocieplające owijki.</p>

51.	<p>Dlaczego ważne jest właściwe przygotowanie i nakładanie bandażu?</p> <p>Prawidłowe nakładanie bandażu decyduje o sensie ich stosowania – źle założone są szkodliwe dla zdrowia i mogą być przyczyną kontuzji i schorzeń. Nowe bandaże oraz podkładki przed pierwszym użyciem powinny być wyprane i wysuszone, by zapobiec ich kurczeniu się pod wpływem wody. Przed założeniem powinny być równo i gładko zwinięte, by nie tworzyły się fałdy i nadmierne naprężenia materiału. Bandaże oraz podkładki muszą być czyste, bez piasku, słomy itp, by nie powodować otarć i skaleczeń. Zbyt mocne zaciśnięcie bandaża powoduje utrudnienie przepływu krwi i ucisk na struktury kończyny, zbyt luźne – stwarzają ryzyko przedostania się zanieczyszczeń i powstania otarć.</p>
52.	<p>Jakie są podstawowe zastosowania bandażu?</p> <p>Bandaże stosuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. do ochrony kończyn w transporcie (podkładki osłaniają koronki i kopyta oraz piętki), b. do utrzymywania ciepła i lepszego krążenia krwi po ciężkiej pracy – w stajni. Bandażowanie stajenne ma na celu zapobiegać obrzękom i utrzymywać ciepło ścięgien i stawów po wysiłku. W tym przypadku osłonięty jest staw pęciny i część pęciny. c. do ochrony przed urazami mogącymi powstać w czasie wykonywania ćwiczeń, skoków, jazdy w terenie lub pracy ujeżdżeniowej. Staw pęciny w tym przypadku pozostaje odkryty. d. do bandażowania ogona: podczas transportu, w hodowli przy przygotowaniu kłaczy do krycia lub żrebiania, niekiedy w próbie terenowej WKKW.
53.	<p>Wskaż na planszy poszczególne elementy budowy anatomicznej kopyta widzianego od spodu.</p>
54.	<p>Wskaż na planszy poszczególne elementy budowy kopyta widzianego z boku</p>
55.	<p>Czy kopyta konia rosną?</p> <p>Tak, kopyta konie, jak wszystkie inne rogowe wytwory skóry, rosną przez całe życie. Przyjmuje się, że kopyto konia narasta przeciętnie na długość ok. 1 cm w okresie 6 tygodni. Tempo wzrostu zależy od właściwości danego osobnika, jego rasy, a także żywienia.</p>
56.	<p>Dlaczego nie należy czyścić podszwy kopyta ostrymi przedmiotami?</p> <p>Posługiwanie się ostrymi narzędziami może spowodować nieumyślne skaleczenie żywych tkanek, szczególnie w obrębie strzałki i piątek.</p>
57.	<p>Na czym polega mechanika kopyta konia?</p> <p>Mechanika kopyta polega na amortyzacji wstrząsów powstałych podczas stawiania kończyny na ziemi. Rolę amortyzatora pełni strzałka oraz elastyczna struktura puszek kopytowej, która pod wpływem nacisku na podłoże rozszerza się w obrębie kątów wsporowych i ścian przedkątnych, przejmując w ten sposób część sił działających na kopyto podczas opierania go o podłoże. Mechanika kopyta ma podstawowe znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania całej kończyny i aparatu ruchu konia.</p>
58.	<p>Dlaczego podkuwanie i rozcyszczanie kopyt koni powinien wykonywać wykwalifikowany podkuwacz?</p> <p>Prawidłowe podkuwanie koni i korekcja kopyt jest trudnym i odpowiedzialnym zadaniem, wymagającym dokładnej znajomości anatomii i mechaniki kopyt oraz kończyn konia oraz dużych umiejętności. Błędy przy podkuwaniu koni z reguły kończą się kulawiznami oraz - przy częstym ich powtarzaniu – nieodwracalnymi zmianami w kończynach.</p>
59.	<p>Jak często należy przekuwać konie?</p> <p>Konie należy przekuwać co 4–8 tygodni, w zależności od tempa wzrostu rogu kopytowego. Przeciętnie przyjmuje się okres 6 tygodni.</p>

60. Jakie znaczenie ma okresowa korekcja kopyt koni?

Okresowa korekcja (rozcyszczanie) kopyt ma na celu usunięcie nadmiaru narośniętego rogu kopytowego i nadaniu kopytu oraz całej kończynie prawidłowej postawy. Regularna korekcja zapobiega powstawaniu wad kończyn, a w przypadku wad wrodzonych u źrebiąt i młodych koni możliwe jest korygowanie i leczenie tych wad.

61. W jaki sposób wykonuje się korekcję kopyt?

Podkuwacz usuwa nożem kopytowym martwy, pokruszony róg podeszwy (nie naruszając zdrowego rogu podeszwy kopyta!), a także usuwa postrzępione fragmenty martwego rogu strzałki. Następnie odcina tasakiem i pobijakiem, względnie specjalnymi kleszczami narośniętą krawędź rogu podstawowego. Po wykonaniu tych czynności opiłowuje krawędź kopyta i brzeg podstawowy tarnikiem, aby zapobiec odłupywaniu się ostrych brzegów puszki kopytowej. Nie wolno w żadnym wypadku wycinać ścian wsporowych kopyta, które muszą być na tej samej płaszczyźnie, co brzeg podstawowy, oraz niedopuszczalne jest głębokie wycinanie strzałki, gdyż prowadzi to do zwężenia kopyta i wad postawy.

62. Jakie są najważniejsze zasady prawidłowego podkuwania konia?

Podkuwacz musi starannie obejrzeć kończyny konia i na tej podstawie dokonać prawidłowej korekcji każdego kopyta, dbając o właściwe skątowanie osi pięcinowo – kopytowej. Po wykonaniu korekcji dobiera odpowiednie podkowy – dobór zależy od rodzaju pracy oraz podłoża, po którym ma poruszać się koń, a także od indywidualnych właściwości kopyt i ruchu zwierzęcia (m.in. bierze się pod uwagę wady chodów, jak ściganie lub strychowanie). Podkowa musi być dokładnie dopasowana do kopyta (nigdy odwrotnie!) i powinna przylegać na całej powierzchni brzegu podstawowego, nie dotykając wysklepionej podeszwy. Podkowę mocuje się specjalnymi gwoździ – podkowiakami, które wbija się w zewnętrzną krawędź białej linii tak, aby przebijały puszkę kopytową i wychodziły na zewnątrz na ok. 1/3 jej wysokości. Po wbiciu podkowiaków dociąga się podkowę używając młotka i specjalnych obcę, obcina się końce podkowiaków przy puszcze kopyta i nituje formując tzw. zakuwki.

63. Na jakie istotne błędy nie wolno pozwolić podkuwaczowi?

Najczęstszym błędem jest dopasowanie kopyta do za małej podkowy poprzez obcięcie ściany puszki kopytowej. Ponadto istotne błędy to:

- Wycinanie kątów wsporowych;
- Zbyt długie i głębokie wypalanie rogu podeszwy i brzegu podstawowego rozpaloną do czerwoności podkową – podczas kucia „na gorąco”;
- Przybijanie zbyt krótkiej lub za ciasnej podkowy – łatwo wtedy o zagwożdżenie oraz podbitki (odgnioty tworzywa kopytowego) w obrębie kątów wsporowych;
- Wycinanie strzałki;
- Przybijanie zbyt długich podków – ryzyko zerwania podkowy i pokaleczenia kończyny!
- Przybijanie podkowy do nie wyrównanej powierzchni brzegu podstawowego – podkowa „kiwa się” i może spowodować podbitki oraz jest narażona na łatwe oderwanie;
- Wbijanie podkowiaków zbyt płytko – na zewnątrz od białej linii. Prowadzi to do rozłupywania ściany puszki kopytowej, łatwego oderwania podków i w skrajnych przypadkach – poważnego zniszczenia puszki kopytowej, uniemożliwiającej - do czasu odrośnięcia rogu - podkucie i użytkowanie konia.

Podkuwanie koni wymaga wszechstronnej wiedzy i umiejętności nie tylko podkuwacza, ale i opiekuna konia, który te czynności nadzoruje!

64. Jakie rodzaje podków najczęściej się stosuje?

Najczęściej stosuje się: podkowy pantoflowe (gładkie), podkowy hacelowe – z otworami do wkręcania haceli oraz zębcowe – z odkutym stałym zębcom w przedniej części oraz odkutymi ocelami na końcach ramion. Ponadto, w uzasadnionych wypadkach, stosuje się różnego rodzaju podkowy specjalne – ortopedyczne, służące do celów leczniczych oraz korekcji wad postawy.

65. Jak zbudowany jest podkowiak?

Podkowiak, czyli gwóźdź do mocowania podków, ma przekrój prostokątny. Główka ma kształt klinowaty, pasujący do gniazda w podkowie. Trzon podkowiaka powinien być cienki i dostatecznie długi, by pewnie mocować podkowę. Ostrze jest jednostronnie ścięte, tworząc tzw. „kierownik”. Służy od do wyprowadzenia końca wbijanego podkowiaka na zewnątrz puszki kopytowej celem wykonania zakuwki (nit).

66.	<p>Co to są hacele i w jakim celu się je stosuje?</p> <p>Hacele są to specjalne śruby, wkręcane w otwory w końcach ramion podkowy, czasem także w jej przedniej części. Hacele zwiększają przyczepność podkowy do podłoża, zapobiegając ślizganiu się konia. Powinno się je wkręcać jedynie na czas pracy, wykręcając je natychmiast po zakończeniu jazdy.</p>
67.	<p>Jak powinien być przygotowany koń do przeglądu weterynaryjnego na zawodach?</p> <p>Koń powinien być bardzo dokładnie wyczyszczony, grzywa i ogon wypielęgnowane i czyste, kopyta prawidłowo wystrugane i okute. Uzupełnieniem toalety konia może być zaplecenie grzywy w koreczki. Konia prezentuje się na ogłowie wędzidłowym, bez bandaży i bez siodła.</p>
68.	<p>W jaki sposób należy się zachować podchodząc z koniem przed komisję do przeglądu weterynaryjnego?</p> <p>Prezentujący konia zawodnik prowadzi konia idąc po jego lewej stronie na wysokości końskiej głowy, zatrzymuje się z koniem przed komisją i staje przed koniem, nieznacznie z boku, zwrócony do niego twarzą, trzymając obie wodze. Zawodnik powinien przywitać się z komisją, przedstawić siebie, klub, który reprezentuje oraz konia, podając jego imię, płeć, wiek i rasę. Koń powinien być zwrócony głową lekko w kierunku komisji, ustawiony tak, aby znajdował się w równowadze, opierając się na wszystkich czterech nogach. Kończyny od strony komisji powinny być ustawione pionowo, kończyny od zewnętrznej strony podstawione pod tułów. Koń powinien stać spokojnie. Po obejrzeniu konia przez członków komisji zawodnik wykonuje polecenia prowadzącego przegląd, pamiętając, by iść zawsze po lewej stronie konia i zawracać z koniem łagodnym łukiem zawsze od siebie.</p>
69.	<p>W jaki sposób powinno się trzymać wodze podczas prezentacji w ruchu konia na przeglądzie weterynaryjnym?</p> <p>Osoba prezentująca konia prowadzi go na luźnych wodzach, by komisja miała możliwość obserwacji ruchu konia w swobodnym stępie i klusie.</p>
70.	<p>Wskaż na planszy: potylicę, ganasze, ślinianki, policzek, gardło, ciemię.</p>
71.	<p>Wskaż na planszy: łopatkę, ramię, staw barkowy, pierś, podbarcze, staw nadgarstkowy, w kończynie przedniej: nadpęcie, staw pęciny, pęcinę, koronkę, kopyto.</p>
72.	<p>Wskaż na planszy: wcięcie siekiery, kłąb, grzbiet, lędźwie, krzyż, rzep ogonowy, słabiznę, pośladek, guz biodrowy, guz kulszowy.</p>
73.	<p>Wskaż na planszy: staw biodrowy, udo, kolano, podudzie, staw skokowy, w kończynie tylnej - nadpęcie, staw pęciny, pęcinę, koronkę, kopyto.</p>
74.	<p>Ile par żeber zawiera klatka piersiowa konia?</p> <p>Koń posiada 18 par żeber.</p>
75.	<p>Ile kręgów szyjnych składa się na szyję konia?</p> <p>Koń, jak każdy ssak, posiada 7 kręgów szyjnych.</p>
76.	<p>Co to są żebra rzekome?</p> <p>Żebra rzekome są to inaczej tzw. żebra oddechowe, połączone z mostkiem za pośrednictwem łuków chrzęstnych. Tworzą je pary od 9–18.</p>

77.	Czy koń posiada obojczyk? Nie, na skutek przystosowania ewolucyjnego kończyn konia wyłącznie do biegu, obręcz barkowa konia zredukowana jest jedynie do łopatek, które związane są z tułowiem jedynie za pośrednictwem mięsniostrostu i więzostrostu.
78.	Jakie znasz wady zgryzu u koni? Do podstawowych wad zgryzu należy zgryz karpiowaty (dłuższa szczęka górna) i zgryz szczupaczy (dłuższa żuchwa).
79.	Jakie profile głowy konia się wyróżnia? Wyróżniamy profile: prosty, garbonosy (wypukły) oraz wklęsły (szczupaczy).
80.	Jakie profile szyi konia można wyróżnić? Najczęściej spotyka się konie o profilu szyi prostym, spotykane są też konie o profilu szyi łabędzim oraz jelenim, (kadykowatym).
81.	Jaki typ szyi konia jest najlepszy dla wierzchowca? Z punktu widzenia użytkownika konia pod siodło najbardziej pożądana jest szyja długa i prosta.
82.	Jaki typ budowy kłębu jest pożądaný u konia wierzchowego? Kłęb powinien być wyraźny, daleko zachodzący ku tyłowi, długi i dobrze umięśniony
83.	Jaki typ budowy kłębu jest pożądaný u konia wierzchowego? Kłęb powinien być wyraźny, daleko zachodzący ku tyłowi, długi i dobrze umięśniony
84.	Jakie rozróżniamy rodzaje budowy grzbietu konia? Grzbiet konia może mieć budowę prostą, wypukłą (karpiowata) lub wklęsłą (łęgowata).
85.	Jaki typ budowy grzbietu jest pożądaný u koni wierzchowych? Grzbiet konia wierzchowego powinien być prosty, krótki i szeroki oraz dobrze umięśniony.
86.	Jakie rozróżniamy typy budowy zadu konia? Zad konia może być: <ul style="list-style-type: none"> • normalny – szeroki, dobrze umięśniony, o zaokrąglonych liniach; • daszkowaty – linie przeprowadzone od najwyższej części kości krzyżowej do wyrostków biodrowych są niemal proste i schodzą się pod w krzyżu pod pewnym kątem, często taka budowa zadu idzie w parze z gorszym umięśnieniem, a także stanowi wadę piękności; • rozłupany – kość krzyżowa leży w wyraźnym zagłębieniu w stosunku do wyrostków biodrowych, najczęściej występuje u koni cięższych ras i zwykle idzie w parze z bardzo dobrym umięśnieniem i odżywieniem konia.
87.	Co to są słabizny? Słabiznami nazywa się boczne ściany brzucha, leżące pomiędzy wyrostkami poprzecznymi kręgow łędźwiowych, wyrostkami biodrowymi, ostatnimi żebrami i pachwinami.
88.	Wymień i wskaż na planszy najważniejsze wady postawy kończyn przednich, oglądanych od przodu? Postawa rozbieżna, postawa zbieżna, postawa wąska, postawa tancerska (iksowata), postawa beczkowata, postawa francuska oraz postawa szpotawa.
89.	Wymień i wskaż na planszy najważniejsze wady postawy kończyn przednich, oglądanych z boku? Postawa podsiebna, postawa przedsiebna.

90.	<p>Opisz najczęściej spotykane wady ustawienia nadgarstka.</p> <p>Nadgarstek z kocińcem – wypchnięty do przodu, nadgarstek cofnięty (barania noga). Kocińiec może mieć charakter wrodzony lub nabyty, m. innymi na skutek przeciążenia pracą i kontuzji ścięgien. Charakterystyczną cechą nabytego kocińca jest tzw. telegrafowanie, czyli stałe drżenie obciążonej kończyny.</p>
91.	<p>Wymień i wskaż na planszy najczęściej spotykane wady kończyn tylnych, oglądanych od tyłu.</p> <p>Do wadliwych postaw tylnych kończyn zaliczamy: postawę wąską, zbieżną, rozbieżną, zwartą, rozwartą, krowią i beczkowatą.</p>
92.	<p>Wymień rogowe wytwory skóry u konia.</p> <p>Do rogowych wytworów skóry należą: kopyta, kasztany i ostrogi.</p>
93.	<p>Co to są i gdzie występują u konia włosy czuciowe?</p> <p>Włosy czuciowe są to dość długie i sztywne włosy, których cebulki kontaktują się z zakończeniami nerwów czuciowych, dzięki czemu mogą przekazywać bodźce dotykowe. Włosy czuciowe występują u koni pojedynczo w okolicach oczu, na nozdrzach i na wargach.</p>
94.	<p>W jaki sposób podaje się opis słowny konia (np. stosowany w dokumentach identyfikacyjnych i hodowlanych)?</p> <p>Opis słowny rozpoczyna się od podania maści zasadniczej, następnie wyszczególnia się odmiany na głowie, dalej na kończynach w kolejności: lewa przednia (lp), prawa przednia (pp), prawa tylna (pt), lewa tylna (lt). Na końcu opisuje się odmiany na tułowie oraz dodatkowe określenia dotyczące znaków szczególnych (piętna, wicherki itp.) W opisie wymienionych cech używa się zwykle przyjętych skrótów.</p>
95.	<p>Jakie czynniki mogą wpływać na złe samopoczucie konia w stajni?</p> <p>Złe samopoczucie konia mogą wywoływać różnorodne czynniki środowiskowe. Najistotniejsze to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • niekorzystne temperatury – narażenie koni na temperatury ekstremalne latem i zimą; • zbyt duża różnica pomiędzy temperaturą na zewnątrz i wewnątrz budynku; • niekorzystny skład powietrza – zbyt duże stężenie szkodliwych gazów wydzielanych przez ściółkę i zwierzęta, będący rezultatem złej lub niesprawnej wentylacji; • nadmierna wilgotność powietrza; • przeciągi – wywołujące zjawisko nadmiernego ochładzania; • nadmierny hałas; • zapylenie powietrza.
96.	<p>Jakie toksyczne gazy mogą znajdować się w powietrzu stajennym?</p> <p>Szkodliwe i toksyczne gazy to amoniak, siarkowodór oraz dwutlenek węgla. Jeżeli ich stężenie przekracza dopuszczalne normy, mogą wywoływać szereg schorzeń oraz być przyczyną złego samopoczucia koni. Aby do tego nie dopuścić, należy dbać o sprawna wentylację i kanalizację pomieszczeń stajni.</p>
97.	<p>Jakie choroby może powodować brak higieny w stajni i na pastwiskach?</p> <p>Brak higieny może powodować groźne choroby zakaźne, jak żoły oraz salmonelloza, a także ropowica korony, gnicie strzałki kopytowej, rzekomy rak strzałki oraz gruda.</p>
98.	<p>Jakie elementy wyposażenia boksu mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa konia?</p> <p>Należy unikać wystających, ostrych elementów, np. nie opitowanych śrub, nitów, połączeń spawanych, wystających gwoździ, naderwanych prętów krat lub koszy na siano itp. Wszelkie takie uszkodzenia muszą być natychmiast usuwane. Niebezpieczne są nieokrąglone okna, znajdujące się w zasięgu konia oraz nieprawidłowe kraty – o zbyt rzadko rozstawionych prętach, co stwarza zagrożenie zaklinowania kończyny. Niedopuszczalne są również szczeliny pomiędzy stałymi przegrodami i drzwiami boksu, a podłogą – również stwarza to możliwość zaklinowania kończyn leżącego konia. Konstrukcja boksów musi być bardzo solidna i wykonana z wytrzymałych materiałów. Stosowanie zbyt cienkich desek, drągów i elementów metalowych grozi poważnymi okaleczeniami konia!</p>

99.	Jak należy umieszczać żłób w stosunku do poidła? Żłób powinien być maksymalnie oddalony od poidła, by unikać zanieczyszczenia wody resztkami paszy przenoszonymi przez konia
100.	Na jakiej wysokości powinna znajdować się krawędź żłobu? Przyjmuje się, że jest to wysokość równa wysokości barku koni, najczęściej umieszcza się żłoby na wysokości ok. 80 cm.
101.	Jakie podstawowe składniki odżywcze, decydujące o wartości dietetycznej, znajdują się w paszach? Składniki te to białko, będące organicznym budulcem organizmu, tłuszcze i węglowodany – będące przede wszystkim nośnikami energii. Ponadto w paszy znajduje się włókno – typowe dla wszelkich pasz roślinnych, zawierające twarde, zbudowane z celulozy struktury tkanek roślinnych oraz elementy mineralne i witaminy. Wśród elementów mineralnych wyróżniamy makroelementy: sód, chlor, magnez, potas – oraz mikroelementy – żelazo, miedź, cynk, mangan, kobalt, jod i selen.
102.	Wymień witaminy, których obecność w paszy decyduje o jej wartości odżywczej. Są to witaminy A, D, E, K (witaminy rozpuszczalne w tłuszczach) oraz witaminy z grupy B – przede wszystkim B1, B2, a także B12
103.	Jaką ilość wody na dobę należy zapewnić koniowi? Koń powinien mieć nieograniczony dostęp do wody pitnej, przyjmuje się, że na każde 100 kg masy ciała koń potrzebuje na dobę 5–10 litrów, czyli przeciętny koń ważący ok. 500 kg potrzebuje dziennie do 50 litrów wody.
104.	Czy pojenie koni ma związek z ich zdrowiem i wydajnością w pracy? Konie muszą regularnie uzupełniać swoje zapotrzebowanie na wodę, gdyż jej brak powoduje osłabienie, spadek odporności i zaburzenia funkcji organizmu. Przy silnym odwodnieniu może nastąpić śmierć zwierzęcia.
105.	Jaka jest najbardziej naturalna i najwartościowsza pasza objętościowa dla koni? Najbardziej wartościową i naturalną paszą objętościową jest zielonka pastwiskowa. Jej jakość zależy od składu runi, żyzności gleby, a także pory roku.
106.	Czy zielonka pastwiskowa może pokryć całkowite zapotrzebowanie na składniki odżywcze konia pracującego w sporcie? Nie, zielonka pobierana w ciągu całodziennego wypasu pokrywa jedynie zapotrzebowania bytowe na energię. Jej niedobór, spowodowany ciężką pracą, musi być uzupełniony paszą treściwą, zawierającą znacznie bardziej skoncentrowane składniki bogate w energię, za to ubogie w białko.
107.	W jakich przypadkach zielonka może stanowić dla konia zagrożenie? Dla koni może być szkodliwa zielonka zawierająca rośliny trujące, szczególnie często występujące na ugorach, dzikich pastwiskach, sadach i parkach. Konie instynktownie co prawda omijają trujące rośliny, ale niebezpieczeństwo ich spożycia zawsze jest podwyższone w miejscach ich częstego występowania. Ponadto szkodliwe jest wypasanie koni w pobliżu uczęszczanych dróg i w sąsiedztwie zakładów przemysłowych, z uwagi na częste skażenie runi metalami ciężkimi i szkodliwymi związkami chemicznymi. Szkodliwe jest również zbyt intensywne nawożenie pastwisk nawozami sztucznymi, powodujące odkładanie się w roślinach szkodliwych substancji.
108.	Jakie są główne rodzaje siana? Wyróżnia się dwa zasadnicze rodzaje siana: siano z uprawnych roślin motylkowych (koniczyna, lucerna) oraz siano łąkowe. Siano z roślin motylkowych jest bogate w białko, witaminy i sole mineralne

109.	<p>Czy podawanie siana z roślin motylkowych jest zawsze korzystne?</p> <p>Nie, w wielu wypadkach dawki siana z motylkowych należy ograniczać, by nie zachwiać bilansu składników odżywczych (zbyt duża ilość białka i wapnia), co może być szkodliwe dla zdrowia konia.</p>
110.	<p>Jaką rolę pełni słoma w dawce pokarmowej konia?</p> <p>Słoma jest przede wszystkim źródłem błonnika (włókna), które przede wszystkim nadaje masie pokarmowej właściwą, gąbczastą strukturę, bardzo istotną w procesie prawidłowego trawienia. Ponadto obecność włókna pobudza perystaltykę jelit i sprzyja intensywnemu wydzielaniu soków trawiennych.</p>
111.	<p>Dlaczego ze względów psychicznych bardziej właściwe jest stosowanie ściółki ze słomy, niż z trocin?</p> <p>Pobieranie słomy jest dla konia zajęciem zapobiegającym nudzie, która sprzyja powstawaniu wielu szkodliwych nałogów stajennych.</p>
112.	<p>W jakiej formie najlepiej jest podawać koniom rośliny okopowe?</p> <p>Rośliny okopowe – najczęściej marchew czerwoną i buraki cukrowe – najlepiej podawać dokładne umyte i rozdrobnione.</p>
113.	<p>Czy podawanie koniom dużej ilości buraków cukrowych może być niebezpieczne?</p> <p>Tak, z uwagi na dużą zawartość cukru konie otrzymujące buraki muszą regularnie pracować, gdyż dłuższa bezczynność przy żywieniu burakami może spowodować mięśniochwat porażenny.</p>
114.	<p>Podaj przepis na wykonanie meszu?</p> <p>Mesz sporządza się w następujący sposób: 2 kg owsa zalewa się 2 litrami rozgotowanego siemienia lnianego (ok. 250 g) lekko posolonego, a na wierzch tak sporządzonej mieszaniny wysypuje się otręby pszenne (ok. 1 kg). Naczynie z tak sporządzoną porcją dla 1 konia przykrywa się kocem dla izolacji cieplnej na czas 3–4 godzin. Po upływie tego czasu porcję należy dokładnie wymieszać i podać lekko ciepłą.</p>
115.	<p>Jak należy prawidłowo przejść z żywienia jednym rodzajem paszy na inny?</p> <p>Prawidłowa zmiana paszy powinna odbywać się stopniowo – ilość paszy wycofywanej należy w ciągu kilku dni sukcesywnie zmniejszać, a w jej miejsce stopniowo podawać coraz większe porcje paszy wprowadzanej.</p>
116.	<p>Czy ciężko pracujący koń powinien otrzymywać pasze o wysokiej zawartości białka?</p> <p>Pracujące konie powinny otrzymywać pasze o stosunkowo niskiej zawartości białka, za to bogate w składniki wysoko-energetyczne: węglowodany i tłuszcze.</p>
117.	<p>Czy koniom pozostającym bez pracy należy podawać duże dawki paszy treściwej?</p> <p>Konie, które nie pracują, zaspokajają swoje zapotrzebowanie na składniki odżywcze wartościową paszą objętościową – zielonką, dobrym sianem, dodatkiem okopowych. Podawaniem im paszy treściwej nie jest konieczne, a podawanie dużych dawek – bardzo szkodliwe.</p>
118.	<p>Jakie główne grupy wskaźników fizjologicznych bierze się pod uwagę oceniając stan zdrowia konia?</p> <p>Wskaźniki te to wartości temperatury ciała, tętna i oddechu (tzw. TTO) – mierzone w spoczynku. Wskaźniki hematologiczne (morfologia krwi) oraz wskaźniki biochemiczne, oznaczane w surowicy krwi.</p>

119.	<p>Podaj prawidłowe wartości temperatury ciała, tętna i oddechów zdrowego konia, mierzone w spoczynku.</p> <p>Temperatura ciała waha się, w zależności od konkretnego osobnika, w granicach 37,5 °C do 38,5 °C, temperatura ciała źrebiąt jest ok. 0,5 °C wyższa. Tętno wynosi 28–40 uderzeń na minutę, u źrebiąt wartości te wynoszą na ogół 55–60 ud. na minutę. Liczba oddechów wynosi 8–16 ud. na minutę.</p>
120.	<p>W jaki sposób mierzymy koniowi temperaturę?</p> <p>Temperaturę ciała mierzymy koniowi specjalnym termometrem lekarskim, zaopatrzonym w sznurek dł. ok. 20 cm. Termometr (strzepnięty lub wyzerowany w przypadku cyfrowych) należy posmarować wazeliną lub mydłem dla poślizgu i wprowadzić ostrożnie śrubowym ruchem do odbytu konia. W tym czasie druga osoba powinna ponieść koniowi przednią nogę. Sznurek termometry mocujemy klipsem do ogona, a odczytu dokonujemy po ok. 3 minutach (w zależności od typu użytego termometru).</p>
121.	<p>Jak mierzymy koniowi tętno?</p> <p>Tętno mierzymy na tętnicy szczękowej zewnętrznej, przechodzącej po wewnętrznej stronie ganaszki lub na tętnicy ogonowej (po wewnętrznej stronie rzepu ogonowego).</p>
122.	<p>Jak mierzymy u konia liczbę oddechów?</p> <p>Oddechy najłatwiej zmierzyć przykładając rękę do słabizny zaraz za ostatnimi żebrami, lub obserwując nozdrza. Najłatwiej jest zmierzyć oddechy posługując się stetoskopem, który ułatwia wysłuchanie szmerów przepływającego powietrza w płucach.</p>
123.	<p>Jakie są zasady szczepień profilaktycznych koni przeciwko grypie?</p> <p>W pierwszej kolejności wykonuje się szczepienie podstawowe (tzw. bazowe). Polega ono na podaniu szczepionki przeciwko grypie koni, a następnie powtórzeniu zastrzyku w przedziale 21 – 91 dni od pierwszego szczepienia. Następnie należy regularnie prowadzić szczepienia przypominające, w odstępach co 6 miesięcy.</p>
124.	<p>Jak należy prawidłowo szczepić konia przeciwko tężcowi?</p> <p>Po podaniu pierwszej dawki szczepionki należy powtórzyć zastrzyk po 28 dniach, a po raz trzeci po 12 miesiącach. Szczepienia przypominające należy powtarzać regularnie co 24 miesiące.</p>
125.	<p>Kto może dokonywać szczepień ochronnych koni?</p> <p>Szczepień może dokonywać jedynie lekarz weterynarii, a każdy zabieg musi być potwierdzany stosownym wpisem do dokumentu tożsamości konia.</p>
126.	<p>W jakim celu przeprowadza się odrobaczanie koni?</p> <p>Odrobaczanie koni prowadzi się w celu leczenia inwazji pasożytów przewodu pokarmowego, na które koń jest stale narażony.</p>
127.	<p>Jak często należy odrobaczać konie?</p> <p>W zależności od sposobu utrzymania – konie przebywające na pastwiskach należy odrobaczać 4 razy do roku, konie przebywające tylko w stajni – 2 razy do roku. O doborze leków i sposobie przeprowadzania zabiegu decyduje lekarz weterynarii.</p>
128.	<p>Podaj skład podstawowej apteczki weterynaryjnej pierwszej pomocy?</p> <p>Apteczka powinna być zaopatrzona w podstawowe środki i sprzęt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Środki dezynfekujące (woda utleniona, jodyna, rywanol); • Altacet – do okładów; • Zasyпка alantanowa; • Wata, gaza, gaziki wyjałowione; • Bandaże bawełniane i elastyczne; • Leukoplast (do mocowania opatrunków); • Nożyczki z zaokrąglonymi, tępymi końcami; • Ostry nóż; • Pinceta; • Termometr lekarski (weterynaryjny);

- Dutka do poskramiania koni;
- Kaganiec ograniczający dostęp do paszy;
- Latarka.

W apteczce lub w pobliżu niej powinny znajdować się również znajdować informacje dotyczące lekarza weterynarii opiekującego się poszczególnymi końmi lub całą stajnią, wraz z numerami telefonów.

129. Czy w apteczce weterynaryjnej powinny znajdować się specjalistyczne leki dla koni?

Leki weterynaryjne są do wyłącznej dyspozycji lekarza, w związku z czym w apteczce nie należy przechowywać żadnych leków.

130. Wymień najczęstsze schorzenia skóry u koni.

Najczęstsze schorzenia skóry to: gruda, grzybice, odsednienia, skaleczenia.

131. Jak należy zapobiegać powstawaniu grudy?

Należy unikać nadmiaru wody w pielęgnacji kończyn, zapobiegać powstawaniu otarć przez źle dopasowane ochraniacze i kalosze, zapobiegawczo smarować czystą skórę zgięcia pięcinowego kremem emulsyjnym, utrzymywać konia w stajni na czystym, higienicznym podłożu, nie obcinać i nie skraćć szczotek pięcinowych.

132. Jakie są przyczyny grzybicy?

Przyczyną grzybicy jest zainfekowanie skóry zarodnikami grzybów chorobotwórczych. Grzybica to choroba zakaźna.

133. Jak zapobiegać odsednieniom?

Odsednieniom zapobiegamy stosując czysty i odpowiednio dopasowany sprzęt, w dobrym stanie technicznym. Ponadto koń musi być regularnie dokładnie czyszczony, a miejsca, w których przylegają części rzędu muszą być pielęgnowane szczególnie troskliwie. Popręg powinien być prawidłowo, mocno dociągnięty, by nie dopuścić do przesuwania się siodła podczas jazdy.

134. Jakie czynniki mogą szczególnie sprzyjać zranieniom i skaleczeniom koni?

Obecność wszelkich ostrych przedmiotów w stajni i w boksie – złamanych desek, dragów, wystających śrub i gwoździ. Nieodpowiednie podłoże, w którym znajdują się niebezpieczne śmieci, jak gwoździe, potłuczone szkło itp., nieodpowiednie ogrodzenie – np. z drutu kolczastego, a także ze zbyt cienkich żerdzi, desek itp., z wystającymi gwoździami. Skaleczeniom sprzyja też pozostawianie koni z niewykręconymi hacelami po pracy, a także nie stosowanie ochraniaczy i bandaży podczas jazdy.

135. Co może być przyczyną gnicia strzałek?

Najczęstszą przyczyną gnicia strzałek jest brak higieny, utrzymywanie koni na wilgotnej i głębokiej ściółce oraz nieprawidłowa lub niedbała pielęgnacja kopyt.

136. Jakie są typowe objawy gnijących strzałek?

Rowek strzałki jest wypełniony lepka, szaro-czarną mazią o zapachu zgnilizny, koń wykazuje bolesność przy czyszczeniu strzałki, może występować kulawizna.

137. Jak zapobiegać gniciu strzałki kopytowej?

Należy utrzymywać konie na suchej ściółce, codziennie czyścić kopyta, zapewnić koniom odpowiednią dietę oraz prawidłową korekcję kopyt

138. Jakie są typowe objawy ochwatu?

Gojące, wrażliwe na dotyk kopyta, charakterystyczna postawa z wysunięciem do przodu kończyn przednich, trudności w poruszaniu się, szczególnie po twardym podłożu, wysoka temperatura ciała.

139.	Dlaczego ochwat jest niebezpieczny dla koni? Ochwat nieleczone lub leczone zbyt późno zazwyczaj prowadzi do nieodwracalnych zmian w obrębie puszkii kopytowej (rotacja kości kopytowej, deformacja podszwy i ścian bocznych) i trwałego kalectwa zwierzęcia.
140.	Jak należy zapobiegać powstaniu ochwatu? Należy unikać przyczyn mogących wywołać stan zapalny w kopycie – praca na twardym podłożu, nieprawidłowe podkuwanie i korekcja kopyt, zranienia puszkii kopytowej, dawka pokarmowa powinna być dostosowana do rasy i sposobu oraz intensywności użytkowania. Ponadto należy stosować wszelkie zalecenia odnośnie profilaktyki schorzeń przewodu pokarmowego (zmiana pasz, pojenie, unikanie pasz wysokobiałkowych itp.) a także stosować właściwą korekcję i kucie kopyt.
141.	Na czym polega podbicie? Podbicie to stłuczenie tworzywa kopytowego, któremu towarzyszy stan zapalny i wysięk w obrębie puszkii kopytowej, spowodowany pracą nie okutych koni na twardym, kamienistym podłożu lub kamień zakleszczony pomiędzy podkową a kopytem. Przyczyną może być także nieprawidłowo dopasowana podkowa.
142.	Jak zapobiegać podbiciu? Należy unikać pracy nie okutych koni na twardym lub kamienistym podłożu, podczas codziennej pielęgnacji usuwać kamienie i inne obce ciała zakleszczone pomiędzy podkową a kopytem, a także kontrolować prawidłowość kucia.
143.	Co to jest zagwożdżenie? Zagwożdżenie polega na uszkodzeniu tworzywa kopytowego przez zbyt głęboko wbity podkowiak podczas podkuwania konia. Podkowiak może tylko uciskać tworzywo lub przebijać je, powodując jego zranienie.
144.	Jak zapobiegać zagwożdżeniom? Należy powierzać podkuwanie koni doświadczonym, wykwalifikowanym podkuwaczom.
145.	Co może być przyczyną zatratów i jak ich unikać? Najczęstszą przyczyną są mechaniczne urazy koronek i piętek kopyt. Aby ich uniknąć, należy pamiętać o wykręcaniu haceli po pracy i do transportu, utrzymywaniu odpowiednich odległości pomiędzy końmi podczas jazdy, nie zwracać z końmi w miejscu.
146.	Co to są artrozy? Artrozy to przewlekłe, zeszywniające zapalenie stawów, ich najczęściej spotykana forma to szpat i żabka.
147.	Jaka jest przyczyna nakostniaków? Najczęstszą przyczyną jest uderzenie, stłuczenie lub nierównomierne obciążenie kończyny spowodowane nieprawidłową postawą powodującą stan zapalny okostnej i w konsekwencji powstanie nieregularnych narośli kostnych.
148.	Jak zapobiegać powstawaniu nakostniaków? Nakostniakom zapobiega się poprzez stosowanie skutecznych ochraniaczy, unikanie przeciążeń, zwłaszcza w pracy z młodymi końmi oraz prowadząc właściwą korekcję i kucie kopyt.
149.	Na czym polega schorzenie określane jako opoje? Opoje to rezultat stanu zapalnego w obrębie pochewek ścięgowych lub w obrębie stawów. Na skutek zapalenia dochodzi do powiększenia objętości pochewki lub torebki stawowej i deformacji stawu.
150.	Jak zapobiegać opojom? Opojom zapobiega się zwracając uwagę na staranne wykonywanie wszelkich prac stajennych (unikanie okaleczeń koni widłami, uderzeń itd), nie przekarmianie, zwłaszcza młodych koni oraz zapobieganie przeciążeniom w pracy.

151.	<p>Opisz typowe objawy zapalenia ścięgien?</p> <p>Stany zapalne ścięgien dotyczą przeważnie kończyn przednich, które u koni wierzchowych są bardziej narażone na przeciążenia. Bezpośrednią przyczyną jest naderwanie włókien kolagenowych tworzących ścięgno, a najbardziej widocznym objawem – kulawizna, której stopień zależy od rodzaju urazu. W miejscu zapalenia występuje ciepła, bolesna deformacja (tzw. fajka).</p>
152.	<p>Jakie są najczęstsze przyczyny zapalenia ścięgien u koni?</p> <p>Do najczęstszych przyczyn należy brak wystarczającej rozgrzewki przed rozpoczęciem pracy, gwałtowne wprowadzanie obciążeń, przeciążenie pracą, jazda po głębokim, ciężkim lub śliskim podłożu, jazda po nierównym, dziurawym terenie, nieprzestrzeganie terminów kucia, a także błędy w podkuwaniu i korekcji kopyt.</p>
153.	<p>Co może wywołać mięśniochwat porażenny u koni?</p> <p>Przyczynami mięśniochwatu jest zazwyczaj nie zredukowanie dawki paszy treściwej w dni wolne od pracy, przeciążanie koni pracą, zwłaszcza po wcześniejszej przerwie w pracy, a także przekarmianie koni, szczególnie paszami wysokobiałkowymi.</p>
154.	<p>Jak zapobiegać powstaniu mięśniochwatu?</p> <p>Nie wolno pozostawiać konia bez ruchu w dni wolne od pracy – konieczny jest ruch na wybiegu lub na karuzeli. Należy dopasować dawkę paszy treściwej do rodzaju i ilości wykonywanej pracy, a także zapewnić odpowiednią wentylację stajni.</p>
155.	<p>Opisz typowe objawy kolki (morzyska)?</p> <p>Brak apetytu, brak zainteresowania otoczeniem, niepokój, lękliwe spojrzenie, rozciąganie kłody – odstawianie tylnych kończyn, nieregularne, intensywne pocenie się, nerwowe ziewanie, „śmianie się”, grzebanie przednimi kończynami, wymachiwanie ogonem, oglądanie się na boki, gryzienie słabizn lub uderzanie tylnymi kopytami w brzuch, częste próby oddawania moczu, przyspieszenie tętna i oddechu.</p>
156.	<p>Opisz postępowanie w przypadku podejrzenia kolki przed przybyciem lekarza weterynarii?</p> <p>Do czasu przyjazdu lekarza nie należy pozwolić koniowi na pobieranie jakiegokolwiek paszy, kontrolować tętno, oddechy, oddawanie moczu, pobieranie wody. Należy wyprowadzić konia z boksu i oprowadzać go stępem – nie wolno kłusować. Konia dobrze jest przykryć derką, można stosować masowanie wiechciami słomy brzucha i słabizn. W zależności od rodzaju kolki może być niezbędny zabieg operacyjny, w związku z czym należy przygotować środek transportu dla konia.</p>
157.	<p>Jak zapobiegać powstawaniu kolek?</p> <p>Należy zapewnić koniowi regularny ruch, po karmieniu pozostawić konia w spokoju przynajmniej przez godzinę w stajni, systematycznie kontrolować jakość paszy oraz czystość żłobów i poideł, indywidualnie ustalać dawki pokarmowe, przeprowadzać regularne odrobaczanie, zgodnie z zaleceniami lekarza wet. W przypadku korzystania z pastwisk – systematycznie pielęgnować pastwisko przez usuwanie odchodów i dbałość o właściwy skład runi (stosując systematyczne podkaszanie niedojadów, dosiewanie wartościowych traw i systematyczne zabiegi agrotechniczne).</p>
158.	<p>Na czym polega schorzenie określane jako „ostre zęby”?</p> <p>Na skutek naturalnego procesu związanego ze wzrostem zębów oraz rozcierania pokarmu, tworzą się ostre krawędzie na zewnętrznych brzegach górnych oraz wewnętrznych brzegach dolnych zębów trzonowych i przedtrzonowych. Ostre krawędzie mogą kaleczyć śluzówkę policzków lub krawędzie języka. Koń je wolno, bardziej się ślini, w żłobie pozostawia resztki nie przeżutego pokarmu, widoczne są charakterystyczne zvitki nie przeżutego siana. Środkiem zaradczy jest regularne kontrolowanie stanu uzębienia i przeprowadzanie, w miarę potrzeby, jego tarnikowania przez lekarza wet.</p>
159.	<p>Co wywołuje grypę u koni?</p> <p>Grypę u koni wywołuje wirus grypy.</p>

160.	<p>Jakie są typowe objawy końskiej grypy?</p> <p>Osowiałość, wysoka temperatura, suchy, silny kaszel, wyciek z nosa. Typowe w przypadku grypy jest równoczesne zachorowanie kilku koni – grypa jest chorobą zaraźliwą!</p>
161.	<p>Jakie znasz najczęstsze choroby układu oddechowego u koni?</p> <p>Choroby te to ostry nieżyt oskrzeli oraz przewlekły nieżyt oskrzeli. W każdym przypadku stwierdzenia niepokojących objawów: wycieku z nosa, podwyższonej temperatury, napadów kaszlu, trudności z oddychaniem – należy bezzwłocznie wezwać lekarza weterynarii i podjąć możliwie wcześnie odpowiednie leczenie.</p>
162.	<p>Wskaż na tablicy położenie najważniejszych narządów wewnętrznych konia: tchawicy, przełyku, serca, płuc, jelita ślepego, jelit cienkich, nerek?</p>
163.	<p>Jaki jest zasadnicze przeznaczenie ogłowia?</p> <p>Ogłowie służy do stabilnego podtrzymania kielzna w pysku konia na właściwej wysokości i w odpowiedniej pozycji. Istnieją kielzna, których użycie nie wymaga zastosowania ogłowia – są to tzw. wędzidła bezogłowiowe.</p>
164.	<p>Opisz działanie wędzidła anatomicznego?</p> <p>Wędzidło anatomiczne układa się w pysku konia zgodnie z budową anatomiczną jamy ustnej, a jego nacisk rozkłada się równomiernie na krawędzie żuchwy i język. Dzięki temu jest ono akceptowane przez konie o wrażliwym pysku i nadaje się do korekcji koni z urazami po nieprawidłowym szkoleniu lub użytkowaniu.</p>
165.	<p>Jak wygląda wędzidło bezogłowiowe?</p> <p>Wędzidło bezogłowiowe to wędzidło wykonane ze skózanego, odpowiednio uszytego paska z wszytymi pierścieniami wędzidłowymi do przypięcia wodzy. Wędzidło to zaopatrzone jest w zapinany podbródek, dzięki czemu trzyma się ono w pysku bez potrzeby stosowania ogłowia. Ten rodzaj wędzidła ma bardzo łagodne działanie.</p>
166.	<p>Na czym polega efekt „dziadka do orzechów”?</p> <p>Jest to rezultat działania zwykłego wędzidła z pojedynczym przegubem – wędzidło to nie tylko naciska na bezzębne krawędzie żuchwy, ale także na skutek załamania przegubu – na podniebienie konia, zaciskając się jednocześnie na żuchwie. Prowokuje to konia do otwierania pyska i obrony przed wywołanym w ten sposób bólem.</p>
167.	<p>Jak można uniknąć efektu „dziadka do orzechów”?</p> <p>Należy stosować wędzidła z blokadą lub podwójnie łamane, które przy działaniu wodzy nie powodują ucisku na podniebienie i boczne krawędzie żuchwy.</p>
168.	<p>Czym różni się wędzidło zwykłe od oliwkowego?</p> <p>Wędzidło zwykłe posiada pierścienie przewleczone przez otwory na końcach ogniów, wędzidło oliwkowe zaopatrzone jest w specjalne obło, wyprofilowane zawiasy łączące pierścienie z ogniwami.</p>
169.	<p>Jakiego rodzaju kielzn należy unikać w prawidłowym szkoleniu konia?</p> <p>W procesie szkolenia konia należy unikać wszelkiego rodzaju „patentów”, których użycie ma wymusić na koniu na skutek obrony przed bólem, określone zachowania. Wszelkie brutalnie działające kielzna, zwłaszcza w rękach niedoświadczonych, początkujących jeźdźców, mogą jedynie przynieść koniowi nieodwracalne szkody i nie mają nic wspólnego z prawidłową sztuką jeździecką</p>
170.	<p>Wymień kilka rodzajów kielzn, których działanie oparte jest na zasadzie dźwigni?</p> <p>Są to wędzidła typu Pessoa I i Pessoa II (wielokrażki pojedyncze i podwójne), wędzidła skokowe (hiszpańskie), wędzidła policzkowe z paskami łączącymi wąsy z policzkami ogłowia, pehlamy oraz munsztuki.</p>

171.	Czy ostro działające wędzidło może poprawić przepuszczalność konia? Ostrzejsze kielzna nie poprawiają przepuszczalności konia, a jedynie uwypuklają nieumiejętność jeźdźca w oddziaływaniu pomocami. Poprawnie pojęta przepuszczalność jest uzyskiwana jedynie w toku racjonalnego i systematycznego szkolenia, opartego na partnerskim porozumieniu z koniem.
172.	Jakie są najważniejsze zasady dopasowania wędzidła? Dobrze dopasowane wędzidło powinno mieć właściwą długość ogniów, odpowiadającą szerokości pyska konia, a ogniwa powinny mieć grubość dobraną do właściwości konia. Im grubsze ogniwa, tym działanie wędzidła jest łagodniejsze. Wędzidło powinno być ułożone na właściwej wysokości – ma lekko przylegać do kąćków pyska. Regulacji tej dokonuje się poprzez dobór długości pasków policzkowych.
173.	Jakie działanie ma nachrapnik? Nachrapnik stabilizuje położenie wędzidła, zapobiega otwieraniu przez konia pyska oraz przenosi częściowo nacisk wywierany przez wędzidło na bezzębną krawędź żuchwy na grzbiet nosa.
174.	Jak należy dopasować nachrapnik hanowerski? Nachrapnik hanowerski zapinamy tak, by leżał na kości nosowej na wysokości ok. 4 palców nad górną krawędzią nozdrzy. Podbródek zapina się pod wędzidłem, tak, by między nim a szczęką mieściły się płasko ułożone dwa palce.
175.	Jak należy poprawnie dopasować nachrapnik polski (angielski, zwykły)? Nachrapnik polski zapinamy tak, by leżał ok. dwa palce poniżej wyrostków kości jarzmowych (tzw. grzebień twarzowy), nie uciskając ich. Zapina się go powyżej wędzidła, a jego działanie jest słabsze, niż hanowerskiego.
176.	Jak należy dopasować nachrapnik kombinowany (irlandzki)? Górna część nachrapnika kombinowanego jest zapięta dwa palce poniżej wyrostków jarzmowych, dokładnie tak samo, jak w przypadku nachrapnika polskiego, zaś dodatkowy pasek podbródkowy zapinamy pod wędzidłem, tak, aby dało się wsunąć pomiędzy niego i szczękę 2 palce na płasko.
177.	Opisz budowę ogłowia munsztukowego? Ogłowie munsztukowe składa się z ogłowia zaopatrzonego w nachrapnik polski, uzupełnione jest o dodatkową parę policzków służących do przypięcia wędzidła munsztukowego. Policzki munsztukowe są stałą częścią ogłowia. Kielzno munsztukowe składa się z munsztuka oraz wędzidła. Munsztuk uzupełniony jest łańcuszkiem, zapinanym pod podbródkiem konia. Kielznanie munsztukowe wymaga zastosowania dwóch par wodzy.
178.	Jaki element munsztuka decyduje o sile jego działania? O sile działania munsztuka decyduje długość czanek, grubość ścięgierza oraz jego profil.
179.	Jak należy prawidłowo dopasować długość łańcuszka? Prawidłowo dopasowany łańcuszek jest tak zapięty, by przy napiętych wodzach kąt pomiędzy czankami a szpara pyskową wynosił ok. 45°. Jeżeli łańcuszek jest za długi, to kąt ten jest zbyt duży i wówczas munsztuk „przepada”, jeżeli zaś zostanie zapięty zbyt krótko – jego działanie staje się bardzo ostre, a munsztuk „sztorcuje”.
180.	Co to jest pelham? Pelham to rodzaj wędzidła (łamanego lub niełamanego), zaopatrzonego w miejsce pierścieni w obrotowe czanki. Czanki te mają dodatkowy pierścieni na wysokości ścięgierza (ogniów wędzidła). Ogłowie pelhamowe wymaga jednej pary policzków, zaś może być użyte z dwoma parami wodzy, lub z jedną parą wodzy, przypiętą do łączników spinających pierścienie wędzidła i czanek.
181.	Wymień znane Ci rodzaje ogłowi bezwędzidłowych? Ogłowa bezwędzidłowe to biała wodza (ogłowie Scawbrig), bosal oraz hackamore.

182.	<p>W jakim celu stosuje się ogłowia bezwędzidłowe?</p> <p>Ogłowia bezwędzidłowe stosuje się we wszystkich przypadkach konieczności ochrony pyska konia, związanej z urazami jamy ustnej, wyrastaniem zębów, a także w pracy z końmi o szczególnie trudnym pysku, wymagających odzyskania przez nie zaufania do pomocy jeźdźcy. Warunkiem stosowania tych ogowii, a zwłaszcza hackamore, jest czuła i delikatna ręka oraz bardzo duże doświadczenie i umiejętności jeźdźcy.</p>
183.	<p>Podaj najważniejsze różnice pomiędzy budową podstawowych typów siodła sportowego.?</p> <p>W sporcie jeździeckim stosuje się trzy podstawowe typy siodła – siodło ujeżdżeniowe, siodło skokowe oraz siodło wszechstronne. Siodło ujeżdżeniowe leży blisko grzbietu konia, ma tybinki długie i niemal pionowo ustawione. Przystępuły są przeważnie przedłużone, umożliwiające zapięcie krótkiego popręgu ze sprzączkami leżącymi znacznie poniżej dolnej krawędzi tybinki. Siodło skokowe ma dłuższe siedzisko, wysunięte do przodu tybinki i dodatkowe poduszki (bloki) stabilizujące łydkę. Siodło wszechstronne ma budowę pośrednią, łącząc w sobie cechy obu poprzednich typów. Jest najbardziej odpowiednie do podstawowego szkolenia jeźdźcy i konia, zarówno w skokach i ujeżdżaniu, jak i w jeździe terenowej.</p>
184.	<p>W jaki sposób mierzy się wielkość siodła, dopasowując je do wysokości i masy ciała jeźdźcy?</p> <p>Siodło mierzy się podając długość siedziska (od przedniego do tylnego łęku), wyrażając wartość pomiaru w calach. Wymiary siodła wahają się od 14' (dla dzieci) do 18' dla wysokich i ciężkich jeźdźców.</p>
185.	<p>Jakie są kryteria prawidłowego dopasowania siodła do konia?</p> <p>Siodło powinno opierać się na całej długości ławek na mięśniach biegnących wzdłuż kręgosłupa konia, nie dotykając nigdzie twardych części ciała (w szczególności kłębu). Rozstaw ławek i wysokość przedniego łęku powinna być dopasowana do budowy kłębu i grzbietu tak, żeby kłęb swobodnie mieścił się poniżej przedniego łęku, nie dotykając go nawet przy znacznym obciążeniu. Jednocześnie siodło powinno leżeć tak, by jego najgłębszy punkt znajdował się pośrodku siedziska. Końce ławek terlicy nie powinny sięgać dalej, niż do ostatniego kręgu piersiowego (Th 18).</p>
186.	<p>Jaki jest zasadniczy podział wodzy pomocniczych, uwzględniający kryterium oddziaływania na nie przez jeźdźcy? Podaj przykłady?</p> <p>Rozróżnia się wodze pomocnicze, których działanie jest niezależne od ręki jeźdźcy, oraz wodze pomocnicze, których działanie zależy od woli jeźdźcy. Do pierwszej grupy należą: wytok, przedłużacz szyi (tzw. „guma”), zwykłe wypinacze, wypinacz trójkątny, wypinacz podwójny, martwa wodza, martwy wytok, a także wodze stosowane podczas lonżowania: gogue (gog), chambon oraz wodze Pessoa. Wodze pomocnicze zależne od ręki jeźdźcy to czarna wodza, wodze Köhlera, gogue ruchomy, wodza Draw.</p>
187.	<p>W jakich okolicznościach stosuje się wodze pomocnicze niezależne od ręki jeźdźcy?</p> <p>Wodze takie stosuje się przede wszystkim w celach szkoleniowych, szczególnie przy szkoleniu początkujących jeźdźców, by częściowo zniwelować wpływ ich niewprawnego działania ręki na pysk konia.</p>
188.	<p>W jakim celu stosuje się wodze pomocnicze zależne od ręki jeźdźcy?</p> <p>Wodze takie stosuje się w uzasadnionych przypadkach związanych z pracą szkoleniową prowadzoną z koniem. W każdym przypadku może je stosować jedynie doświadczony jeździec, który rozumie cel, sposób działania i sens ich użycia. Głównym zadaniem tych wodzy jest ograniczyć ruch głowy konia do góry i pokazać drogę nosa do przodu i na dół. Nadużywanie wodzy pomocniczych lub zbyt długie ich stosowanie daje zawsze efekt odwrotny do zamierzonego, czyli usztywnienie konia, utratę elastyczności i swobody ruchu oraz brak zaufania do ręki jeźdźcy.</p>

189.	<p>W jakim celu stosuje się kalosze dla konia?</p> <p>Kalosze stosuje się dla ochrony koronek i pięt. Chronią one kończyny przed skutkami ścigania się, czyli uderzania podczas ruchu tylnych kopyt o przednie.</p>
190.	<p>Wymień sprzęt, służący do stabilizacji położenia siodła na grzbiecie konia.?</p> <p>Sprzęt ten to podogonie i forgurt (zapobiega przesuwaniu się siodła do przodu) oraz podpierśnik (zabezpiecza przed przesuwaniem się siodła to tyłu).</p>
191.	<p>W jakich warunkach należy przechowywać sprzęt jeździecki?</p> <p>Sprzęt jeździecki należy przechowywać w pomieszczeniach dobrze przewietrzonych, wolnym od nadmiaru wilgoci oraz kurzu, ogrzewanym zimą. Sprzęt powinien wisieć na specjalnych wieszakach, nie dotykając podłogi ani innych przedmiotów.</p>
192.	<p>Dlaczego skórzanych części rzędu końskiego nie należy suszyć na słońcu lub przy piecu?</p> <p>Skóra w takich okolicznościach ulega gwałtownemu wysuszeniu, traci elastyczność i staje się łamiwa i krucha, pękając na zgięciach. Prowadzi to do nieodwracalnego jej zniszczenia.</p>
193.	<p>Jakie jest uzasadnienie stosowania odpowiednich butów do jazdy konnej?</p> <p>Prawidłowe buty do konnej jazdy powinny mieć gładką podeszwę, żelówka nie powinna wystawać poza obrys buta, a obcas powinien być niski i płaski. Brak obcasa może spowodować wpadnięcie stopy do strzemienia (szczególnie u dzieci, korzystających ze strzemion normalnych rozmiarów), a protektor lub za szeroka żelówka powoduje zakleszczenie się stopy w strzemieniu.</p>
194.	<p>Jak powinno się nosić okrycia wierzchnie podczas jazdy konnej?</p> <p>Okrycia wierzchnie powinny być dopasowane i pozapinane. Materiał powinien być miękki, nie szeleszczący. Niedopuszczalne jest pozostawianie powiewających połów rozpiętej kurtki lub wolnych końców szalika, gdyż może to przestraszyć konia. Ponadto odpowiednio zapięte i dopasowane ubranie ma duże znaczenie dla estetyki jazdy konnej, która z natury jest sportem eleganckim</p>
195.	<p>Jakiego rodzaju sprzęt ochronny powinni stosować jeźdźcy podczas jazdy rekreacyjnej, treningów sportowych i na zawodach??</p> <p>Bezwzględnie obowiązkowe jest stosowanie kasku ochronnego, hełmu lub tocza z przynajmniej trzypunktowym mocowaniem. Ochronne nakrycia głowy powinny posiadać stosowne atesty bezpieczeństwa. Do ochrony korpusu jeźdźca zalecane jest stosowanie kamizelek ochronnych. Są one obowiązkowe w próbie terenowej WKKW oraz w konkursach dla młodzieży dosiadającej kuców. Kamizelki te, podobnie jak kaski, również powinny posiadać odpowiednie atesty bezpieczeństwa.</p>
196.	<p>Jakiej długości powinien być palcat skokowy?</p> <p>Zgodnie z przepisami, palcat skokowy dopuszczony podczas konkursów powinien mieć długość nie przekraczającą 75 cm wraz z klapką.</p>
197.	<p>Jakiego rodzaju butów używa się do jazdy konnej?</p> <p>Zasadniczo używane są dwa rodzaje butów jeździeckich – długie buty, zwane potocznie „oficerkami” – mogą być jednolite lub sznurowane na podbiciu, posiadają usztywnioną tylną część cholewy i wysoką osłonę pięty (tzw. „szklanę”). Drugim rodzajem są krótkie buty jeździeckie – sztyblety. Używa się ich do bryczesów salonowych (jodhpur) lub łącznie ze sztylpami (określanymi też jako chapsy).</p>
198.	<p>Opisz oficjalny strój jeździecki stosowany do konkurencji skoków?</p> <p>Jeździec ma na sobie białe lub kremowe bryczesy, długie buty jednolite czarne lub z żółtymi względnie brązowymi mankietami na cholewach, dopuszczalne są również sztyblety i sztylpy ze skóry licowej, koloru czarnego. Biała koszula, biały plastron ze spinką względnie biały krawat. Rajtroki w kolorze czarnym, czerwonym, ciemnozielonym, granatowym lub popielatym, z wyłogami kołnierza w barwach klubowych lub w kolorze czarnym. Na głowie kask wielopunktowym mocowaniem. Przy butach ostrogi (w miarę potrzeby) niekaleczące konia. Amazonki winny mieć zaplecione lub związane długie włosy.</p>

199.	<p>Jak należy prawidłowo dopasować ostrogi?</p> <p>Ostrogi powinny być dopasowane do buta jeźdźca oraz dobrane do potrzeb – stosuje się, w zależności od konieczności wzmocnienia oddziaływania, ostrogi o dłuższych lub krótszych bodźcach, zakończonych kulką lub tępo. Nie powinno się używać ostróg z gwiazdkami lub kółkami, z uwagi na łatwe skaleczenie konia w razie zakleszczenia ruchomego elementu. Niedozwolone są ostrogi zbyt ostre, mogące pokaleczyć konia. Prawidłowo dopasowana ostroga powinna leżeć nieco poniżej górnej krawędzi „szklanki” buta, mniej więcej 4 – 5 palców powyżej obcasa, poziomo. Bodziec ostrogi, o ile jest wygięty, powinien być skierowany w dół. Paski winny być ciasno zapięte, a sprzączka umieszczona na zewnątrz buta, bolcem na dół.</p>
200.	<p>W jakim celu stosuje się pokrowiec na łańcuszek munsztukowy?</p> <p>W przypadku koni wrażliwych powinno się osłaniać łańcuszek skórzaną lub gumową (uwaga na odparzenia !) podkładką, która nieco łagodzi i rozkłada równomiernie nacisk łańcuszka.</p>
201.	<p>Do czego służy jarzemko munsztuka?</p> <p>Jarzemko munsztuka, dopięte do specjalnych otworów w czankach i środkowego ogniwa łańcuszka, ma za zadanie utrzymywać łańcuszek stale w tym samym położeniu.</p>
202.	<p>Opisz poprawne dopasowanie wytoka?</p> <p>Wytok powinien być tak wyregulowany, aby przy lekko napiętych wodzach, gdy koń trzyma głowę w prawidłowej pozycji, był on lekko napięty, lecz w żadnym wypadku nie powodował załamania wodzy. Gdy powoduje załamanie wodzy - jest on za krótki, a jego działanie może być niebezpieczne, gdy zwisa – jest zbyt luźny i po prostu nie działa.</p>
203.	<p>Dlaczego przy siodle są zazwyczaj więcej, niż 2 przystuły?</p> <p>Przystuły służą nie tylko do przypięcia popręgu, ale i do regulacji położenia siodła. Na grubych koniach zapinamy siodło na obie tylne przystuły, by przesunąć je nieco do przodu – na chudych zaś na odwrót, by uzyskać lekkie wycofanie siodła.</p>
204.	<p>Z jakiego powodu zalecane jest wsiadanie na konia z pomostu lub stopnia?</p> <p>Wsiadanie na konia z podwyższenia zapobiega przekrzywianiu siodła, jednostronnemu obciążaniu grzbietu i rozciąganiu lewego puśliska, co jest nieuniknione przy wsiadaniu po strzemieniu.</p>
205.	<p>Ile metrów (kroków) wynosi bezpieczny odstęp do innego konia (poprzedzającego, mijanego)?</p> <p>Jest to dystans przynajmniej równy 3 krokom (ok. 2,5 m).</p>
206.	<p>Jak powinni się zachować jeźdźcy jadący w zastępie podczas zmiany kierunku jazdy?</p> <p>Jeźdźcy, którzy znaleźli się już na nowym śladzie po wykonaniu komendy zmiany kierunku mają pierwszeństwo, a kontynuujący poprzedni ruch ustępują im miejsca, zjeżdżając do środka (na 2-gi ślad).</p>
207.	<p>Jakie wymiary ma mały czworobok, a jakie duży?</p> <p>Mały czworobok ma wymiary 20 x 40 m, zaś duży ma wymiary 20 x 60 m</p>
208.	<p>Jakie są odległości punktów zwrotnych (F,K,H,M) czworoboku od narożników?</p> <p>Odległości te wynoszą zarówno na małym, jak i na dużym czworoboku 6 m.</p>
209.	<p>Wymień oznaczenia wszystkich punktów na linii środkowej dużego czworoboku, zaczynając od strony litery A. Jakie są pomiędzy nimi odległości?</p> <p>Są to punkty D, L, X, I i G. Odległości pomiędzy tymi punktami wynoszą 12</p>
210.	<p>Jak oznaczony jest punkt, który wyznacza miejsce przecięcia się długich przekątnych na małym i na dużym czworoboku?</p> <p>W obu przypadkach jest to punkt X.</p>

211.	<p>Czym różni się serpentyna obowiązująca na zawodach od serpentyny starego typu?</p> <p>Serpentyna wymagana przepisami na zawodach składa się z wielu równo rozłożonych wzdłuż ujeżdżalni półkoli połączonych liniami prostymi. Serpentyna ta zaczyna się i kończy na środkach krótkiej ściany, w punktach A i C. Serpentyna starego typu jest wykonywana bez linii prostych łączących poszczególne łuki. Linia środkowa przecinana jest zawsze pod pewnym kątem, różnym od prostego, zaś serpentyna zaczyna się i kończy w punktach zwrotnych czworoboku, wyznaczanych przez litery H i K albo M i F.</p>
212.	<p>Ile dużych kół, nieprzecinających się wzajemnie, może się zmieścić na dużym czworoboku?</p> <p>Na dużym czworoboku można wytyczyć 3 duże koła.</p>
213.	<p>Na czym polega pozorna zmiana kierunku na czworoboku?</p> <p>Pozorną zmianę kierunku wykonuje się jadąc po linii prostej od punktu zwrotnego, do momentu przecięcia linii ćwiartkowej, linii środkowej lub do przeciwległej ściany długiej czworoboku, a następnie wracając na ślad przy następnym punkcie zwrotnym.</p>
214.	<p>Podaj promień wycinka okręgu wykonywanego podczas wyjeżdżania narożników dla koni wyszkolonych w klasach od L do C?</p> <p>Dla klasy L promień ten wynosi 5 m, dla klasy P – 4 m, dla klasy N – 3,5 m, dla klasy C – 3</p>
215.	<p>Jaka jest zasada ułożenia bioder i łopatek (barków) jeźdźca podczas wykonywania figur na ujeżdżalni?</p> <p>Łopatki jeźdźca powinny być zawsze równoległe do łopatek konia, a biodra jeźdźca – do bioder konia</p>
216.	<p>Jakiej średnicy powinny być wolty wykonywane na ujeżdżalni?</p> <p>Wolty na ujeżdżalni powinny mieć średnicę od 6 do 10 m, zgodnie z zasadami wyjeżdżania narożników i obowiązujących dla poszczególnych klas długości promienia łuku.</p>
217.	<p>Jaka jest najmniejsza dopuszczalna średnica wolty i z czego to wynika?</p> <p>Najmniejsza wolta, jaką się wykonuje, ma średnicę 6 m. Przy mniejszych woltach koń nie jest w stanie już dopasować swego zgięcia do krzywizny koła, po jakim powinien się poruszać, wypada więc zadem lub łopatką na zewnątrz i traci rytm.</p>
218.	<p>W którym z rodzajów dosiadu grzbiet konia jest najbardziej obciążony?</p> <p>Grzbiet konia jest najbardziej obciążony w dosiadzie podstawowym (ujeżdżeniowym), nieco mniej w półsiadzie, a najmniej w dosiadzie stiplowym.</p>
219.	<p>W którym z rodzajów dosiadu stosujemy najdłuższe puśliska?</p> <p>Najdłuższe puśliska, umożliwiające głęboki dosiad, stosujemy w dosiadzie ujeżdżeniowym.</p>
220.	<p>Jakie inne nazwy stosuje się dla dosiadu określanego jako półsiad?</p> <p>Innym określeniem półsiadu jest dosiad remontowy (dotyczy jazdy na młodych koniach), odciążający, myśliwski, skokowy.</p>
221.	<p>Co należy zrobić, by umożliwić uzyskanie lepszego odciążenia grzbietu konia w półsiadzie?</p> <p>Co należy zrobić, by umożliwić uzyskanie lepszego odciążenia grzbietu konia w półsiadzie Należy skrócić puśliska – dla niewielkiego odciążenia o 2 – 3 dziurki w stosunku do dosiadu podstawowego, dla większego odciążenia (jazda w terenie, skoki) o 4 – 5 dziurek.</p>
222.	<p>Co warunkuje stabilny półsiad?</p> <p>Fundamentem stabilnego półsiadu jest mocno zamknięte (przylegające) kolano, niezmienna pozycja łydki i sprężynujący do dołu staw skokowy.</p>

223.	<p>Wymień korzyści, wynikające ze stosowania anglezowania w kłusie?</p> <p>Anglezowanie zmniejsza wpływ ciężaru jeźdźca na grzbiet i aparat ruchu konia, ułatwia koniowi oddech, ułatwia ruch kończyn tylnych, jest mniej męczące dla jeźdźcy niż jazda kłusem ćwiczebnym, umożliwia niedoświadczonym jeźdźcom stosunkowo łatwe dostosowanie się do ruchów konia. Dosiad anglezowany ma zastosowanie podczas pracy z młodymi końmi, w czasie pracy rozluźniającej oraz podczas jazdy w terenie.</p>
224.	<p>Wymień najważniejsze zalety stosowania pełnego siadu?</p> <p>Pełny siad umożliwia precyzyjne użycie pomocy, lepsze oddziaływanie ciężaru jeźdźcy i „krzyża” oraz powoduje równomierne obciążenie końskiego grzbietu.</p>
225.	<p>Które z naturalnych pomocy jeździeckich mają działanie aktywizujące, a które wstrzymujące?</p> <p>Aktywizujące działanie mają łydki oraz ciężar ciała jeźdźcy, działanie wstrzymujące mają wodze (ręce).</p>
226.	<p>W jaki sposób jeździec może oddziaływać na konia ciężarem ciała?</p> <p>Jeździec oddziałuje ciężarem obciążając obustronnie, obciążając jednostronnie lub odciążając.</p>
227.	<p>W jakich okolicznościach działamy ciężarem obciążając obustronnie?</p> <p>Takie działanie ciężaru ma miejsce we wszystkich tych okolicznościach, w których wymagane jest szczególne zaangażowanie tylnych kończyn konia – w szczególności przy zatrzymaniach i przejściach.</p>
228.	<p>Na czym polega tzw. „napięcie krzyża”??</p> <p>Napięcie krzyża polega na chwilowym napięciu mięśni brzucha i dolnych mięśni pleców.</p>
229.	<p>W jakich okolicznościach stosowane jest obciążenie jednostronne?</p> <p>Obciążenie jednostronne stosujemy we wszystkich ćwiczeniach wymagających ustawienia i zgięcia. Wspomaga ono działanie wodzy i łydek, a w przypadku dobrze wyszkolonego konia jednostronne obciążenie stanowi pomoc dominującą.</p>
230.	<p>Jak wykonuje się obciążenie jednostronne?</p> <p>Jednostronne obciążenie jeździec wykonuje przemieszczając swój ciężar nieco bardziej na wewnętrzną kość siedzeniową, a jego wewnętrzne biodro nieznacznie się obniża. Kolano zachowując kąt zgięcia, zajmuje nieco głębszą pozycję. Większy nacisk wewnętrznej kości kulszowej powstaje już przez samo użycie przez jeźdźcę ograniczającej łydki (lekkie cofnięcie zewnętrznego kolana, a więc cofnięcie od biodra całej zewnętrznej nogi).</p>
231.	<p>Jaka jest różnica w położeniu łydki ograniczającej i przesuwającej?</p> <p>Łydka przesuwająca i ograniczająca leżą w tym samym miejscu. Jest to miejsce leżące mniej więcej na szerokość dłoni do tyłu w stosunku do położenia łydki aktywizującej.</p>
232.	<p>Jakie błędy powstają w następstwie „otwartej ręki” jeźdźcy?</p> <p>W następstwie otwartej ręki wodze stopniowo wysuwają się z dłoni, co prowokuje jeźdźcę do cofania ręki w kierunku brzucha i garbienia się.</p>
233.	<p>W jaki sposób należy poprawnie korygować długość wodzy?</p> <p>Długość wodzy koryguje się poprawnie ich nabraniem. W tym celu jeździec przekłada wodzę, która ma ulec skróceniu do drugiej ręki, otwiera palce wolnej dłoni i przesuwa je po wodzy na odpowiednią odległość.</p>

234.	<p>Przedstaw najważniejsze zasady działania wodzy?</p> <p>Wodzami wolno działać jedynie w powiązaniu z oddziaływaniem ciężarem i łydką. Wodze działają na zad poprzez pysk, potylicę, szyję i grzbiet konia jedynie wtedy, kiedy koń jest przepuszczalny, rozluźniony i pracuje grzbietem.</p>
235.	<p>Zdefiniuj pojęcie wyczucia jeździeckiego?</p> <p>Wyczucie jeździeckie to przy prawidłowym dosiadzie, właściwie stosowanych i współdziałających pomocach, umiejętność oceny energii i szybkości reakcji dosiadanego konia.</p>
236.	<p>Do czego potrzebne jest wyczucie jeździeckie?</p> <p>Wyczucie jeździeckie jest potrzebne, aby oddziaływać na konia we właściwy sposób, we właściwym momencie, z właściwą intensywnością oraz zachowując właściwe proporcje użycia ciężaru, łydek i wodzy.</p>
237.	<p>Jakiej grupie pomocy przysługuje priorytet w ich oddziaływaniu?</p> <p>We współdziałaniu aktywizujących i wstrzymujących pomocy, priorytet przypada bezwzględnie pomocom aktywizującym.</p>
238.	<p>Jaki warunek musi spełniać jeździec, zanim zacznie jeździć na munsztuku?</p> <p>Jeździec przystępując do jazdy na munsztuku musi mieć poprawny, zrównoważony i rozluźniony dosiad, dzięki któremu może działać wodzami niezależnie i precyzyjnie.</p>
239.	<p>Co oznacza pojęcie „trzymanie wodzy w podzieleniu 2 : 2”?</p> <p>Pojęcie to oznacza taki sposób trzymania wodzy ogłowia munsztukowego, w którym w każdej dłoni trzymamy odpowiednią wodzę wędzidłową i munsztukową – na ogół wodza wędzidłowa jest pod palcem serdecznym, a wodza munsztukowa między palcem serdecznym a środkowym.</p>
240.	<p>Czym różni się jazda na długiej wodzy od jazdy na swobodnej wodzy?</p> <p>Koń porusza się na długiej wodzy, gdy ustawienie szyi odpowiada naturalnemu, a równocześnie zostaje zachowany kontakt z ręką jeźdźcy. Wodze są lekko nabrane, ale nie żądają zganaszowania, tylko delikatnie kontrolują potylicę. Koń idzie na swobodnej wodzy, kiedy brak jest kontaktu ręki z pyskiem. Jeździec może trzymać wodze za sprzączkę.</p>
241.	<p>Jak prawidłowo powinno wyglądać ćwiczenie zwane „żuciem z ręki”?</p> <p>Jeździec wydłuża wodze idąc ręką nieco w kierunku pyska, a koń – szukając wędzidła – wydłuża szyję do przodu i w dół. Pysk konia powinien się znaleźć, co najmniej na wysokości guza barkowego; dolna granica to taka pozycja, która pozwala jeszcze koniowi na zachowanie równowagi. Linia czoła – nos pozostaje przed pionem lub w pionie. Rozluźniony koń zachowuje rodzaj chodu, rytm i tempo.</p>
242.	<p>Czym różni się ustawienie konia od zgięcia?</p> <p>Ustawienie oznacza, że koń skręca głowę w bok w stawach łączących głowę z szyją, czyli w „potylicy”. U rozluźnionego konia szyja w ustawieniu jest tylko nieznacznie zgięta. Pozostała część osi podłużnej konia jest prosta i nie bierze udziału w ustawieniu. Pod pojęciem zgięcia należy rozumieć wygięcie w osi podłużnej konia. Koń ma się zgiąć w miarę jego możliwości anatomicznych. Szczególnej uwagi wymaga prawidłowe zgięcie konia w partii żeber wokół wewnętrznej łydki jeźdźcy.</p>
243.	<p>Jak powinny poruszać się kończyny konia podczas jazdy po łukach?</p> <p>Podczas jazdy po łukach przednie i tylne kończyny tej samej strony konia muszą poruszać się w jednej linii, a więc po tym samym śladzie.</p>

244.	<p>Opisz działanie pomocy podczas jazdy po łuku?</p> <p>Podczas jazdy po łuku wewnętrzna łydka aktywizuje wewnętrzną tylną nogę konia, wewnętrzna kość siedzeniowa jest bardziej obciążona. Ograniczająca zewnętrzna łydka leży o dłoń za poprzęgiem i zapobiega wypadaniu zadem. Ramiona jeźdźcy są równoległe do łopatek konia, biodra jeźdźcy zaś są równoległe do bioder konia. Wewnętrzna wodza zapewnia miękkie ustawienie i wprowadza konia w zakręt. Wodza zewnętrzna ustępuje tyle, ile wymaga tego ustawienie i zgięcie konia do wewnątrz, nie dopuszcza do nadmiernego wygięcia szyi i ogranicza łopatkę. Oś wzdłużna konia powinna być identyczna z linią, po której koń się porusza.</p>
245.	<p>Scharakteryzuj stęp pośredni?</p> <p>W stępie pośrednim postawiony na pomoce koń kroczy energicznie lecz spokojnie, równomiernymi i zdecydowanymi krokami, przy czym ślady pozostawione przez kopyta zadu wypadają przed śladami kopyt przednich kończyn. Ręka jeźdźcy utrzymuje lekki, miękki i stały kontakt z pyskiem konia. Stęp pośredni jest naturalnym stępem konia.</p>
246.	<p>Scharakteryzuj stęp wyciągnięty?</p> <p>W stępie wyciągniętym koń kroczy z maksymalnie możliwym dla siebie wykretem, zależnym od jego naturalnych predyspozycji i budowy, bez pośpiechu i bez utraty regularności. Ślady pozostawione przez tylne kopyta wypadają wyraźnie przed śladami kopyt przednich. Jeździec pozwala koniowi na wyciągnięcie szyi i głowy, bez utraty kontaktu z pyskiem.</p>
247.	<p>Scharakteryzuj stęp zebrany?</p> <p>W stępie zebrany koń postawiony na pomoce, zdecydowanie porusza się naprzód, wykazując wyraźne samoustawienie i samoniesienie. Wyraźne jest zaznaczone uniesienie i zaokrąglenie szyi, przy ustawieniu głowy zbliżonym do pionu. Utrzymany jest lekki kontakt. Widoczne jest zaangażowanie zadu i wyraźna praca stawów skokowych. Stęp musi wyraźnie wykazywać cechy chodu kroczącego i energicznego, a stawianie nóg musi odbywać się w sposób regularny. Tylne kopyta co najwyżej wkraczają w ślady przednich, przy jednoczesnym wyższym unoszeniu nóg</p>
248.	<p>Scharakteryzuj stęp swobodny?</p> <p>W stępie swobodnym koń kroczy z maksymalnie możliwym dla siebie wykretem, bez pośpiechu i bez utraty regularności. Ślady pozostawione przez tylne kopyta wypadają wyraźnie przed śladami kopyt przednich. Jeździec pozwala koniowi na całkowitą swobodę w wyciągnięciu szyi i głowy na długiej, zwisającej wodzy.</p>
249.	<p>Scharakteryzuj kłus roboczy?</p> <p>Kłus roboczy jest najczęściej używanym w procesie szkolenia podstawowego, w związku z czym trzeba poświęcić mu szczególną uwagę. Kłus roboczy musi być zawsze aktywny. Rozluźniony koń porusza się regularnie, obszernie i dynamicznie, tzn. aktywnie pracując zadem. Tylne kopyta mniej więcej wkraczają w ślady przednich.</p>
250.	<p>Scharakteryzuj kłus pośredni?</p> <p>W kłusie pośrednim koń, nie przyśpieszając, poszerza wyrok. Silne pchnięcie od zadu musi zmobilizować konia do sprężystego odrywania nóg i swobodnego unoszenia przednich kończyn. Tylne kopyta przekraczają ślady przednich. Lekkie wydłużenie szyi powoduje wysunięcie linii czola i nosa przed pion (poszerzenie ram), przy czym potylicyca pozostaje pod kontrolą, a samoniesienie konia jest wyraźnie zauważalne.</p>
251.	<p>Scharakteryzuj kłus wyciągnięty?</p> <p>Kłus wyciągnięty pokazuje szczytowe możliwości konia pod względem dynamiki, pchnięcia i obszerności wykroku, zgodnie z odpowiednim poszerzeniem ram. Poszerzenie uzyskuje się przez wypuszczenie nosa do przodu i wydłużenie szyi. Tylne kopyta wyraźnie przekraczają ślady przednich</p>
252.	<p>Scharakteryzuj kłus zebrany?</p> <p>W kłusie zebrany, dzięki silniejszemu zginaniu stawów zadu, tylne kończyny wkraczają bardziej pod środek ciężkości. Obszerność wykroku jest mniejsza, ale pilność, aktywność i dynamika ruchu (impuls) nie ulegają zmianie. Przód konia jest odciążony, a postawa wyższa. Ruch staje się bardziej wyniosły. Tylne kopyta co najwyżej wkraczają w ślady przednich</p>

253.	Scharakteryzuj galop roboczy? W galopie roboczym koń musi się poruszać pilnym, regularnym, dynamicznym i wyraźnie zaakcentowanym trójtaktem. Obszerność skoków galopu, nazywana także „kryciem terenu”, jest równa mniej więcej jednej długości konia. Jest to podstawowy rodzaj galopu.
254.	Scharakteryzuj galop pośredni? W galopie pośrednim są wymagane dłuższe, bardziej obszerne skoki galopu (w porównaniu z galopem roboczym) i odpowiednie zwiększenie ram bez utraty równowagi i taktu.
255.	Scharakteryzuj galop wyciągnięty? W galopie wyciągniętym koń kryje jak najwięcej przestrzeni, przy czym musi być zachowany równomierny kontakt i odpowiednie poszerzenie ram. W porównaniu do chodu pośredniego, skok galopu jest bardziej obszerny, ale nie szybszy. Tak jak w kłusie, warunkiem dobrego wykonania galopu wyciągniętego jest stopień zebrania konia.
256.	Scharakteryzuj galop zebrany? W galopie zebrany zad jest wyraźniej podstawiony i przejmuje więcej ciężaru nie tracąc aktywności. Ociążenie przodu pozwala na większą swobodę łopatek. Skok galopu staje się krótszy i bardziej wyniosły. Takt pozostaje niezmienny.
257.	Wymień i scharakteryzuj najczęstsze błędy w galopie? <ul style="list-style-type: none"> • galop czterotaktowy – powstaje, gdy jeździec pragnie uzyskać krótsze tempo galopu błędnie oddziaływując na konia tylko wodzami; zostaje zakłócone stawianie nóg na przekątnej, słyszalne są cztery uderzenia kopyt o ziemię; • galop krzyżowy (krzyżowanie) – koń galopuje przodem z prawej, a tyłem z lewej lub odwrotnie. Często spowodowany jest nieskoordynowanymi i nieprecyzyjnymi działaniami jeźdźcy lub oszczędzaniem chorej nogi przez konia; • krzywy galop (na dwóch śladach).
258.	Jaki rodzaj dosiada stosowany jest podczas ćwiczeń w skokach? Podczas jazdy skokowej jeździec stosuje półsiad, skracając puśliska o kilka dziurek w stosunku do długości stosowanej w dosiadzie podstawowym.
259.	W jakich chodach można pokonywać koziołki (cavaletti)? Koziołki pokonuje się stępem, kłusem lub galopem, w zależności od sposobu ich ustawienia i odległości pomiędzy nimi.
260.	Jaka powinna być odległość pomiędzy koziołkami ustawionymi na kłus? Odległość pomiędzy koziołkami powinna wynosić 1,3 m.
261.	Jaka powinna być odległość pomiędzy koziołkami ustawionymi na galop? Odległość ta powinna wynosić ok. 3 m
262.	Ile wynosi odległość w linii przeszkód na 3 foule? Odległość ta wynosi 14 – 15 m
263.	Ile wynosi odległość w linii na 4 foule? Odległość ta wynosi 17,5 – 18,5 m
264.	Jaka powinna być odległość w szeregu na 1 foule? W zależności od charakteru przeszkód, podłoża oraz typu ujeżdżalni (otwarta, hala) odległość ta wynosi 7–8 m.

265.	<p>W jakim rodzaju szeregu odległość powinna być mniejsza – w szeregu złożonym z dwóch stacjonat czy w szeregu złożonym z dwóch okserów?</p> <p>Mniejszą odległość ustawia się w szeregu złożonym z dwóch okserów.</p>
266.	<p>Co powinno być celem podstawowego wyszkolenia skokowego?</p> <p>Celem wyszkolenia skokowego nie jest pokonywanie pojedynczych wysokich przeszkód, ale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utrzymanie równego podstawowego tempa; • rytmiczne galopowanie; • najazd na środek przeszkody; • znalezienie prawidłowego miejsca odskoku; • proste lądowanie i płynne, harmonijne kontynuowanie jazdy w określonej liczbie skoków galopu.
267.	<p>Co decyduje o harmonii przebiegu (jazdy na parcoursie)?</p> <p>O harmonii przebiegu decydują takie kryteria jak: kontrolowana jazda w pólśiadzie przed i po przeszkodzie, współdziałanie pomocy i przepuszczalna reakcja konia. Należy tu spełnić m.in. niżej wymienione wymagania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na przeszkody najeżdża się prawidłowo wybranym, tzn. odpowiednim dla danego konia, równym, podstawowym tempem. Z tak ustalonego tempa wynika prawidłowe rozliczenie odległości i znalezienie prawidłowego miejsca odskoku. Rytmicznie galopujący koń skacze przez środek przeszkody i ląduje w linii prostej; • Pokonanie linii o ustalonym dystansie wymaga rytmicznej jazdy i wykonania określonej liczby foule. Jeździec jadący na koniu o mało wydajnym galopie musi umieć wydłużyć jego skok galopu, a jeździec dosiadający konia kryjącego dużo przestrzeni skrócić jego fule, bez utraty rytmu. Trzeba wykonać określoną liczbę skoków galopu. • Odskok na pierwszą przeszkodę szeregu musi pasować, a całość należy przejechać płynnie i harmonijnie, z zachowaniem wymaganej liczby fule.
268.	<p>Jak jeździec zachowuje się podczas podjazdów pod górę?</p> <p>Podczas wjazdów jeździec odciąża grzbiet konia, pochylając tułów do przodu i pozostawiając koniowi niezbędną swobodę głowy i szyi. Nie oznacza to rzucenia wodzy – jeździec powinien mieć w każdej chwili kontakt z pyskiem konia. Im bardziej stromy wjazd, tym mocniejsze powinno być pochylenie tułowia. Czasami jedną ręką można przytrzymać się grzywy lub objąć szyję konia.</p>
269.	<p>Jak jeździec powinien zachować się na stromym zjeździe?</p> <p>Na stromym zjeździe jeździec, zachowując dosiad odciążający, pochyla się do przodu nieco cofając biodra. Mocny fundament – obciążenie strzemion, kontakt tydki i zamknięcie kolan – można wzmocnić mostkiem z wodzy. Nie wolno utracić kontaktu ręki z pyskiem konia. Strome zjazdy należy pokonywać stępem utrzymując prostego konia wzdłuż linii spadku zbrocza.</p>
270.	<p>Na jakich rodzajach dróg kodeks drogowy zabrania poruszania się jeźdźców?</p> <p>Jazda wierzchem niedozwolona jest na drogach oznaczonych znakami z numerem drogi międzynarodowej oraz na drogach, na których obowiązuje zakaz poruszania się pojazdów zaprzęgowych.</p>
271.	<p>Czy jeździec może prowadzić konia luzem (luzaka) na drodze publicznej?</p> <p>Jeździec może prowadzić tylko jednego konia luzem, po swojej prawej stronie.</p>
272.	<p>Jakie są zasady bezpiecznego przekraczania jezdni przez zastęp jeźdźców?</p> <p>Przy przekraczaniu jezdni wszyscy jeźdźcy powinni uczynić to jednocześnie na sygnał dany przez prowadzącego. Nie wolno tego czynić na zakrętach, przed i za wzniesieniami oraz w innych niewidocznych miejscach. Zachować szczególną ostrożność podczas ograniczonej widoczności, np. w czasie opadów, mgły lub o zmierzchu. W żadnym przypadku na przeciwnej stronie drogi nie może pozostać żaden koń, gdyż powodowany paniką – instykt stadny! – może spowodować bardzo niebezpieczną sytuację drogową.</p>